

Metódy súkromnej (privátnej) detektívnej činnosti

Methods of private investigative services

Bc. Eva Foltýnová

Diplomová práca
2008

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Ústav elektrotechniky a měření
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Eva FOLTÝNOVÁ**
Studijní program: **N 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Téma práce: **Metody soukromé (privátní) detektivní činnosti.**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte rešerši literatury, která se vztahuje k tématu DP.
2. V práci je třeba vymezit metody a formy detektivní činnosti, vymezit rozdíly mezi metodami a formami, vzájemné vztahy.
3. Metoda – cesta k poznání objektivní pravdy.
4. Analyzujte technologické postupy a způsoby – metody, které lze aplikovat při výkonu soukromé (privátní) detektivní činnosti.
5. Dále se zaměřte na možnosti analytického vyhodnocování dat, získaných metodami soukromé (privátní) detektivní činnosti.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. BRABEC, F. a kol.: **Bezpečnost pro firmu, úřad, občana, Public History, Praha 2001.**
2. ČÍRTKOVÁ, J.: **Forenzní psychologie, Eurounion, Praha 1998.**
3. FOOT, M., HOOK, C.: **Personalistika. Computer Press, Praha 2002.**
4. MACEK, P. a kol.: **Bezpečnostní služby. Police History, Praha 2001.**
5. MACEK, P., NOVÁK, F.: **Privátní bezpečnostní služby. Police History 2005.**
6. PROCHÁZKOVÁ, D.: **Bezpečnost a krizové řízení. Police History, Praha 2006.**

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka
Ústav elektrotechniky a měření

Datum zadání diplomové práce:

22. února 2008

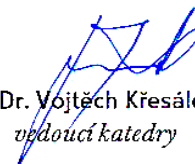
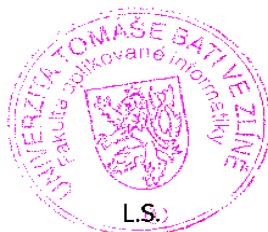
Termín odevzdání diplomové práce:

4. června 2008

Ve Zlíně dne 22. února 2008

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
vedoucí katedry

ABSTRAKT

Táto diplomová práca hovorí o metódach súkromnej (privátnej) detektívnej činnosti. Zaoberá sa jednotlivými formami a metódami, ktoré sú v rámci súkromnej detektívnej činnosti v súčasnosti najviac využívané a vzťahmi medzi nimi. Tvorí v podstate teoretickú príručku a návod, teda ukazuje smery a postupy súkromnej detektívnej činnosti.

Kľúčové slová: súkromná detektívna činnosť, forma, metóda, zákon, informácia, analýza

ABSTRACT

This diploma thesis deals with methods of private investigative services. Includes an overview of basic forms and methods of private investigative services, which are most using at present and relations between them. It is basically teoretical guide and direction, so shows ways of private investigative services.

Keywords: private investigative services, form, method, rule, information, analysis

Ďakujem vedúcemu diplomovej práce PhDr. Mgr. et. Bc. Stanislavovi Zelinkovi za odborné vedenie, rady a pripomienky, ktoré mi poskytol pri spracovaní tejto diplomovej práce. Moja vďaka patrí i Judr. Jiřímu Kameníkovi, predovšetkým za poskytnutú konzultáciu, ktorá bola pre mňa taktiež prínosom.

Prehlasujem, že som na diplomovej práci pracovala samostatne a použitú literatúru som citovala. V prípade publikácie výsledkov, ak je to uvoľnené na základe licenčnej zmluvy, budem uvedená ako spoluautor.

Ve Zlíně 1.9. 2008

.....
Podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 TEORETICKÁ ČASŤ	10
1 SÚKROMNÉ DETEKTÍVNE SLUŽBY.....	11
1.1 VÝZNAM, MIESTO A ÚLOHY SÚKROMNÝCH DETEKTÍVNYCH SLUŽIEB	11
1.2 VZNIK A ROZVOJ SÚKROMNÝCH DETEKTÍVNYCH SLUŽIEB NA SLOVENSKU A V ČR	13
2 FORMY, METÓDY A PROSTRIEDKY SÚKROMNEJ DETEKTÍVNEJ ČINNOSTI	16
3 JEDNOTLIVÉ FORMY SÚKROMNEJ DETEKTÍVNEJ ČINNOSTI.....	18
3.1 DETEKTÍVNE VYŠETROVANIE – ROZKRÝVANIE	18
3.2 DETEKTÍVNE PÁTRANIE PO OSOBÁCH A VECIACH.....	21
3.3 DETEKTÍVNA PREVIERKA.....	23
3.4 DETEKTÍVNE SPRAVODAJSTVO	25
3.4.1 Technológie spravodajskej práce	27
3.5 DETEKTÍVNA OCHRANA.....	30
4 JEDNOTLIVÉ METÓDY SÚKROMNEJ DETEKTÍVNEJ ČINNOSTI.....	32
4.1 TVORBA A PREVEROVANIE DETEKTÍVNYCH VERZIÍ	33
4.2 DETEKTÍVNE VYŤAŽOVANIE	35
4.3 DETEKTÍVNE MONITOROVANIE (POZOROVANIE – SLEDOVANIE).....	38
4.4 DETEKTÍVNE LEGENDY	39
4.5 DETEKTÍVNA KOMBINÁCIA	40
4.6 DETEKTÍVNE INFORMAČNÉ PRENIKNU Tie.....	43
4.7 DETEKTÍVNA DEZINFORMÁCIA.....	46
4.8 DETEKTÍVNA OSOBNÁ OCHRANA	48
4.9 DETEKTÍVNE OSOBNÉ PÁTRANIE.....	51
4.10 DETEKTÍVNE VYHODNOCOVANIE DOKUMENTOV	52
4.11 DETEKTÍVNE VYŤAŽOVANIE DATABÁZ, EVIDENCIÍ, REGISTRÁCIÍ A ARCHÍVOV.....	54
4.12 VEDENIE A VYHODNOCOVANIE DETEKTÍVNYCH EVIDENCIÍ A DATABÁZ.....	55
4.13 DETEKTÍVNA OBHLIADKA MIESTA	56
4.14 METÓDA FYZIODETEKCIE	58
4.15 DETEKTÍVNE DOKUMENTOVANIE.....	59
5 TECHNOLÓGIE VYUŽÍVANÉ PRI VÝKONE SÚKROMNEJ DETEKTÍVNEJ ČINNOSTI.....	62
6 ANALYTICKÉ VYHODNOCOVANIE INFORMÁCIÍ.....	65

6.1	RELEVANTNÉ INFORMÁCIE	65
6.2	FÁZY ANALÝZY	66
II	PRAKTICKÁ ČASŤ	71
7	SÚKROMNÁ DETEKTÍVNA ČINNOSŤ V PRAXI.....	72
	CONCLUSION	78
	ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	79

ÚVOD

Súčasný vývoj kriminality núti každého z nás chrániť seba, svoju rodinu a svoj majetok. Štátom určené zložky k zaisteniu bezpečnosti občanov nestačia plniť svoje úlohy v potrebnej šírke, preto sa na trhu objavuje čoraz viac súkromne bezpečnostných profesií, z ktorých sú to práve súkromní detektívi, ktorí sú vďaka častým knihám a filmom najpopulárnejší.

Pôsobnosť súkromných detektívnych služieb je široká, preto jednoznačne definovať ich činnosť je značne obtiažne. Ich činnosťou sa rozumie najmä hľadanie osoby a majetku, sledovanie činnosti osoby, zisťovanie skutočností, ktorá môže slúžiť ako dôkazný prostriedok v konaní pred súdom alebo správnym orgánom. Taktiež sa zaoberajú získavaním údajov o osobnom stave občana a informácií o konaní fyzickej alebo právnickej osoby alebo o ich majetkových pomeroch, získavaním informácií v súvislosti s vymáhaním pohľadávky apod.

Súkromné detektívne služby sa spolupodieľajú na presadzovaní, zaisťovaní a dodržiavaní práva, a to nielen keď došlo k jeho porušeniu, ale i vopred, teda majú predovšetkým preventívny charakter. V občianskej spoločnosti a trhovej ekonomike sú súkromné detektívne služby významným aspektom posilovania právnych istôt nielen občanov, ale i podnikov, organizácií a inštitúcií. V tejto oblasti majú nezastupiteľné miesto a ich úloha stále narastá.

Agentúry súkromných detektívov majú svoje pevné miesto vo všetkých štátoch s vyspelou demokraciou. Dobrý detektív musí byť prispôsobivý, vytrvalý a obozretný. Mal by mať dobrú intuíciu a spoľahlivé zdroje informácií. Okrem toho sa mu hodí aj dobrá pamäť, psychická a fyzická kondícia, základy sebaobrany, technické vedomosti a zručnosť. Kvalitný detektív pracuje očami, ušami a ústami iných ľudí, od stola nič neobjasní.

Svojou diplomovou prácou by som čitateľovi rada poskytla bližší obraz na súkromnú detektívnu činnosť, ktorú je treba chápať ako špecializovanú a z hľadiska odbornej

spôsobilosti veľmi náročnú profesiu. Práca je venovaná jednotlivým formám a metódam, ktoré sú v tejto oblasti v súčasnosti využívané a ktoré nepochybne patria do celospoločenského systému boja s kriminalitou.

Verím, že informácie zhromaždené v tejto diplomovej práci prispesjú k prezentácii činnosti súkromných detektívnych služieb pred širokou odbornou i laickou verejnosťou.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 SÚKROMNÉ DETEKTÍVNE SLUŽBY

1.1 Význam, miesto a úlohy súkromných detektívnych služieb

Súkromnú detektívnu činnosť chápeme ako špecifickú činnosť súkromných bezpečnostných služieb zameranú na špecifické oblasti bezpečnosti podnikov, organizácií a inštitúcií a v neposlednom rade i občanov. Je to systém špecifických opatrení, prevažne neverejného a do istej miery i konšpiratívneho charakteru, realizovaný súkromnými detektívnymi agentúrami či kanceláriami k uspokojeniu oprávnených záujmov a potrieb občanov, firiem, organizácií a inštitúcií. Tieto opatrenia realizujú súkromné detektívne služby s využitím všeobecných, kriminalistických, psychologických a ďalších, ale predovšetkým špecifických foriem, metód, síl a prostriedkov činnosti. [4]

Ak hovoríme o súkromných detektívnych službách, musíme mať na mysli:

1.) Komerčné – zmluvné detektívne služby

Sú charakteristické tým, že túto činnosť majú ako predmet svojho podnikania. Ide o podnikateľskú aktivitu v podobe poskytovania súkromných detektívnych služieb ako komerčnú – zárobkovú činnosť na zmluvnom základe pre iné podnikateľské subjekty, organizácie, inštitúcie či občanov.

2.) Detektívne služby charakteru vlastnej ochrany

Sú službami vo vnútri podniku, organizácie či inštitúcie a sú vykonávané vlastnými zamestnancami príslušného podniku a pre vlastné potreby. Ide o vnútorné bezpečnostné útvary využívajúce vo svojej činnosti formy, metódy a prostriedky súkromnej detektívnej činnosti. Veľakrát ide o špičkové detektívne pracovisko v danej profesii podnikania, ale obvykle nie sú schopné túto činnosť vyvíjať na ekonomickom, komerčnom základe. I keď ich činnosť je prefaktúrovaná jednotlivým útvarom daného podniku nie je závislá na tvrdej realite zákazky, ale je chápaná ako doplnok vlastnej činnosti. Podstatná je skutočnosť, že pracovníci týchto firemných či iných detektívnych útvarov sú zamestnanci tohoto príslušného podniku (organizácie či inštitúcie). [5]

Vzhľadom k veľkému množstvu pracovných oblastí súkromnej detektívnej činnosti je veľmi obtiažne činnosť súkromných detektívov jednoznačne definovať. Súkromná detektívna činnosť je značne diferenciovaná. V nasadení súkromných detektívov môžeme rozlišovať oblasť civilného práva (občianskeho, obchodného, rodinného, pracovného) i trestného práva a práva správneho, ktoré sa ale spolu nezriedka prelínajú.

Účinne spolupôsobia v rámci všeobecného procesu aplikácie práva, spolupodieľajú sa na presadzovaní, zaisťovaní a dodržiavaní práva a to nielen v dobe jeho porušenia, ale i predtým, tj. svojím preventívnym charakterom. V občianskej spoločnosti a trhovej ekonomike sú súkromné detektívne služby významným aspektom posilovania právnych istôt nielen občanov, ale i podnikov, organizácií a inštitúcií. Posilujú zákonnosť a rozširujú a sprístupňujú možnosť domôcť sa práva.

Výrazne se úloha súkromných detektívnych služieb prejavuje vo sfére civilno právnych káuz a správnych riadeniach a v trestnom riadení, kedy občan ako laik si nie je schopný vyhľadať a zaisťovať odborným spôsobom potrebné dôkazy. V trestnom riadení predovšetkým pre uplatňovanie svojho práva na obhajobu. Z kriminalistických aspektov nie je odborne spôsobilým subjektom k zaisťovaniu dôkazov pre tieto účely ani obhajca, pretože nie je oboznámený s technickou stránkou veci, taktickými postupmi a nie je vybavený potrebnými formami, metódami a prostriedkami. Preto v praxi dochádza k tomu, že právnu stránku veci a zastupovanie vôbec zaisťuje advokát, zatiaľ čo zaobstarávanie dôkazov zvlášť v komplikovaných prípadoch vykonáva súkromný detektív.

Na rozdiel od polície, ktorá má charakter zložky donucovacieho štátneho aparátu, súkromné detektívne činnosti majú charakter širokých verejných služieb. Významnou prednosťou týchto služieb je skutočnosť, že na rozdiel od polície, ktorá pôsobí v oblastiach vymedzených zákonom, si súkromné detektívne služby môže každý podľa svojho výberu objednať a zmluvne zaisťovať sám. Súkromné detektívne služby majú predovšetkým charakter uplatnenia čo najširších práv právnických či fyzických osôb a to bez ohľadu na ich momentálne postavenie a závislosti na štátnych orgánoch. Súkromné detektívne služby

majú nezastupiteľnú úlohu v systéme ochrany spoločnosti pred zločinnosťou (trestnou činnosťou) a inými negatívnymi javmi.

Súkromné detektívne služby zabezpečujú ako formu podnikania - predmetom podnikateľskej aktivity na komerčnom základe súkromnú pátráciu, informačnú a konkurenčne spravodajskú činnosť. V žiadnom prípade však nie sú zložkou štátneho donucovacieho aparátu a nenahrádzajú činnosť policajných orgánov či ďalších orgánov činných v trestnom riadení, čo však nevyklučuje, aby vykonávali vyšetrovanie súbežne s orgánmi činnými v trestnom riadení, pokiaľ to klient z rôznych dôvodov požaduje. Súkromné detektívne služby sa tak stávajú významným prvkom verejnej kontroly, posilovania právnych istôt občanov, posilovania zákonnosti, lebo poskytujú možnosť voľby, možnosť súbežného zaisťovania oprávnených bezpečnostných zájmov občanov i organizácií - fyzických i právnických osôb.

Cieľom súkromnej detektívnej činnosti je pre klienta získať, zaistiť, analyzovať a interpretovať informácie všetkého druhu, informácie o dôkazoch (dôkazy) v oblasti občianskeho, rodinného, pracovného, obchodného i trestného práva. Základom práce súkromného detektíva je všestranná práca s informáciami. [8]

1.2 Vznik a rozvoj súkromných detektívnych služieb na Slovensku a v ČR

V Českej republike a na Slovensku (vtedajšej Československej republike) vznikli prvé súkromné detektívne služby už v období tzv. prvej republiky, keď existovalo i v Československu niekoľko významných súkromných detektívnych kancelárií. Medzi nimi stojí za zmienku napr. Bubníkův detektivní ústav či Foglarova detektivní kancelář. K prerušeniu činnosti súkromných detektívnych kancelárií došlo v období okupácie – Protektorátu Čechy a Morava a na Slovensku v období tzv. Slovenského štátu. K istej obnove došlo po oslobodení Československa v roku 1945. Úplný útlim nastal po roku 1948. Určité snahy o obnovu nastali v roku 1968, to ale nemalo dlhé trvanie. Na sklonku osemdesiatich rokov 20. storočia bolo síce pripustené drobné podnikanie, ale súkromné detektívne služby do okruhu povolených činností drobného podnikania nespádali.

Znovuzrodenie súkromných detektívnych služieb vo vtedajšom Československu nastalo po novembri 1989, ale ani vtedy nebolo úplne jednoduché a bezproblémové. Služby súkromných detektívov bolo nutné poskytovať skrytým spôsobom ako informačné, sprostredkovateľské, referenčné či obstarávateľské služby. Proti týmto službám sa zdvihla neadekvátne a bezdôvodná hystéria niektorých politikov. Prevádzkovanie služieb súkromných detektívov, ktoré mali už tradíciu v zemiach s rozvinutou demokraciou, právnom štáte s občianskou spoločnosťou a trhovou ekonomikou sa už nepodarilo utlmiť, pretože útlm či likvidácia sektoru súkromných detektívnych služieb by znamenal návrat k totalite.

Podcenenie významu, miesta a úlohy súkromných detektívnych služieb na počiatku deväťdesiatych rokov minulého storočia viedlo k množstvu negatívnych javov, ktoré sa odrazili hlavne v ekonomike. Taktiež do doby znovuzrodenia súkromných detektívnych služieb vo vtedajšom Československu nemali občania ani organizácie možnosť, v záležitostiach nespádajúcich do kompetencie polície alebo do náplne práce advokácie, tieto špecifické služby niekde získať. Či už sa to týkalo problémov vyhľadávania a zaistenia dôkazov v civilno-právnych sporoch, získavania informácií a dôkazov pre potreby obhajoby v trestných veciach, vyhľadávani dlžníkov, či referencií o potencionálnych spoločníkoch či obchodných partneroch apod. Občania a organizácie nemali teda možnosť voľby a boli odkázaní iba na štátne bezpečnostné orgány, pokiaľ záležitosť vecne spadala do ich kompetencie a boli nútení sa uspokojiť s jednostranným pohľadom týchto orgánov.

Naopak v zemiach s demokratickým právnym štátom, občianskou spoločnosťou a trhovou ekonomikou mali privátne detektívne služby už pred novembrom 1989 veľkú tradíciu a veľké skúsenosti. Občania i organizácie, advokáti i podnikateľské subjekty mali možnosť sa o tieto služby opierať a tieto služby využívať. Pre túto oblasť už dlho existovala svetová asociácia profesionálov v konkurenčnom spravodajstve – SCIP (Society of Competitive Intelligence Professional) a privátne detektívne služby už celé desaťročia spolupracovali v rámci svetovej detektívnej asociácie - WAD (World Association of Detectives Inc.). [5]

Situácia na trhu bezpečnostných služieb sa postupne vykryštalizovala a dnes na slovenskom i českom trhu pôsobí niekoľko súkromných detektívnych agentúr a dopyt po nich neustále narastá. V súčasnosti sú na Slovensku tieto služby poskytované v zmysle platného zákona č. 473/2005 Z.z. o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.1. 2006. V ČR podrobnejšia právna úprava činnosti týchto služieb stále chýba. Návrh zákona o súkromných bezpečnostných službách prešiel niekoľkými verziami, no doposiaľ nedošlo k jeho prejednaniu v Parlamente ČR.

Na Slovensku i v ČR je činnosť týchto služieb upravená zákonom č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní resp. zákonom č. 455/1991 Sb. o živnostenskom podnikání, teda sú vykonávané na podklade koncesnej listiny (licencie) na služby súkromných detektívov, ktoré vydávajú krajské riaditeľstvá Policajného zboru.

Je potrebné, aby sa každý súkromný detektív dôkladne oboznámil s právnymi aspektami súkromnej detektívnej činnosti a sústavne sa v tomto smere zdokonaľoval. Pomerne obsérne by si mal preštudovať: Živnostenský zákon, Zákon o ochrane osobných údajov, Listinu základných práv a slobôd, Trestný zákon, Trestný poriadok, Občiansky zákonník, Obchodný zákonník, Občiansky súdny poriadok, Zákon o rodine a ďalšie. [3]

2 FORMY, METÓDY A PROSTRIEDKY SÚKROMNEJ DETEKTÍVNEJ ČINNOSTI

Zákazky súkromných detektívnych kancelárií sú realizované prostredníctvom foriem, metód a prostriedkov súkromnej detektívnej činnosti.

Formou súkromnej detektívnej činnosti rozumieme charakteristiku základných (všeobecných) cieľov, ktorých má byť zákazkou dosiahnuté v konkrétnom prípade. Ide o všeobecný model rozhodovania súkromného detektíva, ktorý ešte nemá pred sebou presne a jednoznačne vymedzené ciele a nepozná ešte všetky možné alternatívy postupov ani ich dôsledky. Voľbou príslušnej formy súkromnej detektívnej činnosti si vo všeobecnej podobe stanoví, čo má byť v procese realizácie súkromnej detektívnej činnosti dosiahnuté. Význam foriem súkromnej detektívnej činnosti spočíva v tom, že pomáhajú súkromnému detektívovi už od počiatku správne stanoviť a vytýčiť ďalšie zameranie efektívneho postupu. Správnou voľbou metód a prostriedkov súkromnej detektívnej činnosti súkromný detektív naplňa zvolenú formu a tým efektívne a racionálne rieši zadaný prípad. Naplňovanie zvolenej formy mu ukazuje tendenciu vývoja skúmaného problému. Odborná znalosť týchto tendencií je východiskom pre systémový, cyklický postup. Tento postup znamená prípadný návrat k už prebehnutému úkonu, zmene metód či prostriedkov, prípadne ku zmene verzie. Súkromnú detektívnu činnosť nemožno chápať ako jednoduchý zber informácií, ale naopak ako investigatívny.

Rozdiel medzi formou a **metódou súkromnej detektívnej činnosti** je možné charakterizovať tak, že forma je vonkajším výrazom obsahu typovej skupiny súkromnej detektívnej zákazky, metóda je naplňovaním jej obsahu. U formy ide o zovšeobecnenie určitého obsahového charakteru zákazky, metódy sú uznávané, zovšeobecnené, profesné (všeobecné, špeciálne a kriminalistické) postupy, ktoré umožňujú naplnenie jednotlivých cieľov. Taktiež je však potrebné odlišovať metódy súkromnej detektívnej činnosti od prostriedkov. Prostriedky súkromnej detektívnej činnosti predstavujú nástroje pre realizáciu metód. Prostriedky majú vecný charakter, napr. vecné bezpečnostné prostriedky, prostriedky rádio spojenia, audio-video prostriedky, prostriedky vyhľadávania odposluchov apod.

Voľba správnej formy súkromnej detektívnej činnosti pri vstupnom pohovore s klientom je podstatným atribútom celého jednanja, pretože zvolená forma a ďalej voľba metód a prostriedkov značne ovplyvňujú:

- kvalitu detektívneho riešenia danej zákazky,
- výslednú cenu, ktorú klient zaplatí.

Klient teda aktívne ovplyvňuje svojím rozhodovaním postup súkromného detektíva, ktorý by v mnohých prípadoch použil formy, metódy a prostriedky drahšie, ale pre daný postup kvalitnejšie, rýchlejšie a účinnejšie. Nemožno však dopredu klientovi vyvrátiť a doložiť, že pri lacnejšom postupe by bol dosiahnutý rovnaký výsledok. Klienta je treba upozorniť na riziká súvisiace s jednotlivými variantami riešenia, že tento lacnejší postup môže veľakrát znamenať i nevratnú stratu informačného toku relevantnej informácie či skutočnosti, prípadne že v konečnom dôsledku bude mať tento lacnejší postup opačný dopad a zákazku ešte zdraží. Preto je veľmi vhodné takéto záležitosti riešiť pri konzultáciách, ktoré umožňujú predkladanie variantných riešení v rôznych cenových reláciách a umožňujú diskusiu s klientom o probléme. [8]

3 JEDNOTLIVÉ FORMY SÚKROMNEJ DETEKTÍVNEJ ČINNOSTI

V procese realizácie súkromných detektívnych zákazok sa stretávame predovšetkým s týmito formami činnosti, ktoré sa prejavujú v praxi detektívnych kancelárií ako:

- detektívne vyšetrovanie – rozkrývanie,
- detektívne pátranie,
- detektívna previerka,
- detektívne spravodajstvo,
- detektívna ochrana. [5]

3.1 Detektívne vyšetrovanie – rozkrývanie

Forma detektívne vyšetrovanie – rozkrývanie smeruje k zaisteniu informácií o dôkazoch, prípadne dôkazoch o protiprávných – zločinných a kriminálnych skutočnostiach osôb za účelom úradných, správnych a súdnych káuz. Ide o odborný postup uplatňovania predovšetkým kriminalistických postupov a metód, tak aby vždy bola zachovaná preukázateľnosť a overiteľnosť zachytených informácií o dôkazoch, prípadne dôkazov. Základným predpokladom tejto činnosti je podmienka, aby relevantné skutočnosti, informácie a dôkazy boli získané zákonnou cestou. Najčastejšie je realizovaná v spolupráci s advokátom, právnikom hospodárskeho, správneho subjektu či vedúcim pracovníkom takýchto organizácií. Najčastejšie sa táto forma zákazky vyskytuje v súvislosti s civilnými kauzami (občianskoprávnymi, obchodnoprávnymi a rodinnými), kde neprichádza do úvahy zákonný postup polície, lebo v tomto smere nemá kompetenciu. Súkromná detektívna podpora činnosti advokátov a spolupráca súkromných detektívov s advokátmi v prospech ich mandantov je spravidla najčastejšia a veľmi úspešná.

Jedná sa o najnáročnejšiu formu súkromnej detektívnej činnosti, ktorá vyžaduje značný stupeň vzdelania a praxe súkromného detektíva. V rámci tejto formy sa aplikujú takmer všetky dostupné metódy a prostriedky súkromnej detektívnej činnosti. Ide o metódy všeobecné (analýza, syntéza, hypotéza, dedukcia, indukcia atď.), špeciálne (vyťažovanie, sledovanie, vyhodnocovanie dokumentov atď.) a kriminalistické (ohľadanie miesta, písmostnalectvo, daktyloskopia, vyhodnotenie DNA atď.).

Detektívne vyšetrovanie (rozkrývanie) možno charakterizovať ako najzložitejšiu formu súkromnej detektívnej činnosti. Vyžaduje systematický, cieľavedomý, plánovitý a komplexný prístup súkromnej detektívnej kancelárie, súkromného detektíva. V procese detektívneho vyšetrovania sa spravidla na činnosti podieľa viacero súkromných detektívov. Je využívaná celá škála metód súkromnej detektívnej činnosti, ktoré prebiehajú v rôznych vypracovaných sledoch a v závere by mala prejsť do procesu realizácie metódy detektívneho dokumentovania.

V procese detektívneho vyšetrovania zohráva významnú úlohu plán postupu, detektívneho rozpracovania, ktorý má charakter istých cyklov. Podľa výsledkov jedného cyklu sa plánuje cyklus ďalších detektívnych opatrení. Plán detektívneho vyšetrovania je významným dokumentom detektívnej činnosti v procese detektívneho vyšetrovania, ktorý rieši i otázky súčinnosti a spolupráce v rámci daného procesu. Plán detektívneho vyšetrovania sa spracuje na počiatku a ďalej sa priebežne aktualizuje. Celý proces detektívneho vyšetrovania je nutné chápať ako cyklus úkonov, postupov, rozhodovania a opatrení, ktorý v sebe zahŕňa:

- vymedzenie problému,
- analýzu (vyhodnotenie) informácií, stôp apod., ktoré sú k dispozícii,
- vytýčenie detektívnych verzií,
- rozhodovanie o ďalších krokoch a využití metód, síl a prostriedkov, ako i priebehu a plnení jednotlivých úkonov a záver plánovania jednotlivých krokov a využití jednotlivých metód,
- organizácia priebehu realizácie detektívneho vyšetrovania (motivovanie, stimulovanie, operatívne riadenie),
- hodnotenie výsledkov postupu detektívneho vyšetrovania, vrátane analýzy získaných informácií a vyvodzovania dôsledkov k detektívnym verziám.

Ukončenie jedného cyklu predstavuje začiatok cyklu nového. Každý cyklus sa skladá z niekoľkých fáz. Cykly sa opakujú do doby získania konkrétneho, exaktne potvrdeného záveru.

Detektívne vyšetrovanie sa uplatňuje predovšetkým v prípadoch smerujúcich:

- k odhaleniu páchatel'a trestného činu alebo iného protiprávneho jednania,
- k odhaleniu latentnej trestnej činnosti alebo iného skrývaného protiprávneho jednania,
- k zisteniu skutkového stavu pre rôzne správne či súdne kauzy,
- k získaniu iných významných informácií.

Fázy detektívneho rozkrývania, vyšetrovania:

- 1 fáza formulácie problému,
- 2 fáza vlastného plánovania detektívneho vyšetrovania,
  - priebežná analýza získavaných informácií,
  - vymedzenie a previerka detektívnych verzií,
  - priebežné dopĺňovanie plánu podľa vzniknutej situácie,
- 3 fáza realizácie detektívneho vyšetrovania.

Fáza je úsek detektívnej činnosti, ktorý je naplňovaný jednotlivými krokmi (úkonmi). Ide o uplatňovanie rôznych metód a prostriedkov súkromnej detektívnej činnosti pri preverovaní detektívnych verzií. Najčastejšie ide o metódy:

- detektívneho informačného preniknutia,
- detektívneho vyt'ažovania,
- detektívneho pozorovania,
- detektívnej prehliadky miesta činu či udalosti atď.

Tieto metódy sú dopĺňované detektívnou legendou, osobným pátraním po osobách a veciach atď. Veľmi významná v rámci detektívneho vyšetrovania je metóda detektívnej

kombinácie a úkony preverovania detektívnych verzií. Preverovanie (potvrdenie alebo vyvrátenie) detektívnych verzií je kostrou procesu detektívneho vyšetrovania. [8]

3.2 Detektívne pátranie po osobách a veciach

Jednou zo základných foriem súkromnej detektívnej činnosti je detektívne pátranie po osobách a veciach. Detektívne pátranie je forma kriminalisticko-detektívnej praxe, ktorú tvorí súhrn vzájomne zladených činností, úkonov a opatrení, za využitia celej škály metód súkromnej detektívnej činnosti, zameraný k nájdeniu a zisteniu hľadaného objektu. Objektom detektívneho pátrania môžu byť osoby či veci, vrátane vozidiel.

Zákazník sa môže rozhodnúť či dá pátrať po osobách či veciach súbežne s Políciou SR alebo bude súkromná detektívna agentúra vykonávať pátranie pre zákazníka samostatne. Dôvodom pre uplatnenie tejto formy činnosti je skutočnosť, že polícia k tomuto pátraniu nemá zákonný dôvod, nie je k nemu príslušná. Jedná sa predovšetkým o pátranie po pobyte dlžníkov, po majetku v rámci rozvodového konania, alebo pri vyhľadávaní majetku pre účely exekúcie. Súkromné detektívne pátranie po osobách a veciach je možné realizovať v niektorých prípadoch individuálne, v iných prípadoch tímovo. Súčinnosť a spolupráca pri pátraní po osobách a veciach smeruje k získaniu čo možno najúplnejších konkrétnych informácií.

Pri pátraní po osobách a veciach zohráva veľmi významnú úlohu účasť s verejnosťou, ide predovšetkým o príbuzných a známych hľadaných osôb, o priekupníkov vecí a účastníkov rôznych búrzh pri hľadaných veciach apod. Pri pátraní po osobách a veciach je taktiež nutné počítať so súčinnosťou a spoluprácou s políciou (poriadkovou, dopravnou, kriminálnou apod.). Veľmi významná je v tomto smere taktiež spolupráca viacerých súkromných detektívnych agentúr v regiónoch, čím sa zaisťuje plošný charakter pátrania. Takáto spolupráca je však v praxi častokrát obtiažna a funguje na základe osobných vzťahov majiteľov a pracovníkov súkromných detektívnych agentúr. Ide o vyšší stupeň tímovej spolupráce, kde je však veľmi dôležité stanoviť zásady:

- kto pátranie riadi, organizuje a kontroluje,

- kto je zapojený do vlastnej realizácie pátrania,
- kto použije aké metódy k realizácii pátrania,
- aké sú vytýčené detektívne, pátracie verzie a kto je s nimi v akom rozsahu oboznámený,
- stanovenie informačných tokov a väzieb spojenia medzi subjektami súčinnosti a spolupráce,
- varianty postupu pre rôznych potencionálne možný vznik situácie.

Pátranie vykonávané súkromnou detektívnou agentúrou je výrazne odlišné od pátrania vykonávaného políciou. Súkromná detektívna agentúra má výrazne odlišné a sťažené možnosti, ktoré spočívajú s menšími možnosťami plošného pátrania. Polícia má systém dislokácie policajných útvarov, ale súkromný detektív musí hľadať možnosti účinnosti a spolupráce s inými detektívami či detektívnymi agentúrami. Na jednej strane, na rozdiel od policajného pátrania môže súkromný detektív venovať procesu pátrania väčšiu pozornosť. No na strane druhej je problém zaistiť pátranie v dostupnej cene. Na rozdiel od polície, ktorá je platená z daní obyvateľov, súkromná detektívna kancelária si na seba musí zarobiť práve prostredníctvom realizácie svojich zákazok, rýchlosťou a kvalitou poskytovaných služieb. U detektívneho pátrania je to značne zložité predovšetkým i preto, že cena týchto služieb býva spravidla určovaná určitým percentom nájdenej veci a preto tiež súkromná detektívna agentúra je spravidla schopná prevziať zákazku pátrania po veciach len u vecí vysokej hodnoty. Pokiaľ sú vyriešené otázky ceny služieb, môže sa súkromný detektív pátraniu venovať intenzívnejšie, a preto tiež spravidla súkromné detektívne pátranie po osobách a veciach býva úspešnejšie a rýchlejšie ako pátranie policajné.

Ak má byť súkromná detektívna agentúra seriózna, je potrebné, aby tieto dve hľadiská zvažila už pri prijímaní zákazky, prejedнала ich s klientom a zvažila, či je zákazka detektívneho pátrania reálna či nereálna. K prijímaniu zákazky je nutné pristupovať s profesionálnymi znalosťami, ale taktiež s dodržaním zásad profesnej etiky. Zákazka by sa nemala prijímať za každú cenu, ak je napr. od počiatku známe, že nemá nádej na úspech.

S ohľadom na uvedené skutočnosti musí mať detektívne pátranie charakter systematických na seba vzájomne nadväzujúcich detektívnych úkonov a opatrení. [8]

3.3 Detektívna previerka

Detektívna previerka je ďalšia z foriem súkromnej detektívnej činnosti a môže sa jednať o:

- previerku povesti osoby (z hľadiska solventnosti, majetkových pomerov, osobných a rodinných pomerov),
- previerku záujmového prostredia (z hľadiska výskytu negatívnych skutočností či osôb),
- previerku režimu činnosti osôb a ich kontaktov,
- previerku podnikateľského subjektu či inej organizačnej štruktúry (firmy, spoločnosti, združenia, hnutia či inej organizácie, inštitúcie),
- previerku udalosti, deja.

Detektívna previerka je formou súkromnej detektívnej činnosti, ktorej obsahom je kontrola:

- jednaní a chovania záujmových osôb a to ako v minulosti, tak i v súčasnosti a získanie významných informácií o nich (napr. pre potreby personálnej práce, pre zistenie dôveryhodnosti obchodného partnera, pre potreby preverenia dôveryhodnosti osoby, ktorej má byť poskytnutý úver, preverenie osobných a rodinných vzťahov apod.)
- preverenie vierohodnosti informácií a dôkazov v konkrétnom prípade alebo ako súčasť vyššej formy detektívnej činnosti – vyšetrovania. Nie všetky okolnosti a prípady sa musia vyšetrovať, niektoré stačí preveriť.
- priebehu skutočnosti, udalosti či deja.

Vo vzťahu k detektívnemu vyšetrovaniu ide o nižšiu formu, a to ako z hľadiska prácnosti (nutnosti vysokej odbornej spôsobilosti, náročnosti rozhodovania a myslenia apod.), tak z hľadiska doby trvania. Má spravidla konkrétnejší cieľ i charakter činnosti. Pri detektívnej previerke možno rozlišovať niektoré špecifiká súčinnosti a spolupráce. Pri

detektívnom preverovaní pôjde spravidla o individuálnu prácu súkromného detektíva s cieľom získania čo najpresnejších informácií. Ak je však využitá v rámci detektívnej previerky metóda vizuálnej kontroly (sledovanie), pôjde spravidla o tímovú prácu a tu je treba stanoviť jasné pravidlá spolupráce a súčinnosti.

Detektívna previerka je vykonávaná spravidla metódou detektívneho vyťažovania osôb a teda sa bez kontaktu s rôznymi osobami nezaobíde. Ďalšou významnou metódou používanou v rámci súkromnej detektívnej previerky je vyťažovanie dokumentov (archívov, evidencií, registrácií apod.). Pri detektívnom vyťažovaní písomností a dokumentov, registrácií, evidencií a databáz sa bude spravidla vyžadovať formálna súčinnosť, pri ktorej je treba dodržiavať predpisy týkajúce sa získavania a ochrany informácií. Pri realizácii detektívnej previerky je potrebné si zvoliť vhodné legendy a zachovávať potrebnú mieru konšpirácie (utajenia).

V rámci detektívnej previerky využíva súkromný detektív celú škálu metód súkromnej detektívnej činnosti:

Detektívne vyťažovanie osôb – súkromný detektív sa predovšetkým zameriava na vyťažovanie osôb z okruhu:

- bydliska preverovanej osoby,
- pracoviska preverovanej osoby a to vrátane minulých zamestnaní,
- miest, ktoré preverovaná osoba navštevuje s ohľadom na jej záujmy a zvyklosti.

Nemožno vylúčiť ani okruh osôb v príbuzenskom vzťahu k preverovanej osobe (predovšetkým rodičia, súrodenci apod.).

Detektívne pozorovanie (vizuálna kontrola, sledovanie). Pri preverovaní osôb je potrebné získať ako prvotné informácie k preverovanej osobe:

- miesto zamestnania,
- režim dňa,
- styky s ďalšími osobami,

- miesta, ktoré preverovaná osoba navštevuje apod.,
- aktivity chovania a činnosti atď.

Tieto informácie spravidla nemožno získať inak ako sledovaním, čo nie je lacná ani ľahká záležitosť.

Detektívne vyťažovanie evidencií, registrácií, archívov apod. – túto metódu musí súkromný detektív využívať spravidla na počiatku súkromnej detektívnej previerky. Jedná sa spravidla o získanie údajov a informácií z verejných a neverejných zdrojov. Z niektorých evidencií a databáz súkromný detektív získava údaje a informácie spravidla po zaplatení určitého správneho poplatku, niektoré získa svojou vynaliezavosťou, iné získava využitím svojich známostí a stykov a v neposlednej rade informácie nakupuje zo súkromných databáz.

Detektívne osobné pátranie – ide o metódu súkromnej detektívnej činnosti, v ktorej sa prelína vyťažovanie osôb s osobným pozorovaním, sústredenie informácií z rôznych zdrojov o preverovanej osobe. [8]

3.4 Detektívne spravodajstvo

Predstavuje významnú formu súkromnej detektívnej činnosti spočívajúcu v:

- systematickom vyhľadávaní a získavaní dát a informácií s konkrétnym zameraním a s využitím rozličných metód a prostriedkov súkromnej detektívnej činnosti,
- zhromažďovaní dát a informácií a ich triedení podľa presne stanoveného kľúča (klientské zadanie) a zamerania,
- investigatívnej analýze zhromaždených a vytriedených dát a informácií s využitím všeobecných metód, ako je analýza, dedukcia, indukcia, a s využitím metód logiky a logických postupov,
- syntéze analyzovaných dát a informácií a ich premene na relevantné informácie - znalosti,

- spracovaní znalosti do klientom požadovanej podoby, vrátane dodržania zásad legalizácie získaných relevantných informácií a distribúcia znalosti užívateľovi – klientovi.

Detektívne spravodajstvo sa realizuje v týchto krokoch:

- **operatíva = informácie** – spravodajská operatíva predstavuje schopnosť vyhľadať dáta a spracovať ich na informácie, schopnosť pomocou spravodajských technológií vyhľadávať a nájsť informácie.
- **taktika = znalosti** – spravodajská taktika predstavuje schopnosť pochopenia informácií za využitia spravodajskej technológie analýzy, ich relevantný výber a premenu na znalosť a schopnosť prezentácie znalosti v podobe prístupnej pre užívateľa.
- **stratégia = poznanie** – spravodajská stratégia predstavuje postup využívania jednotlivých technológií a schopnosti vybrať a spracovať znalosti vo vzájomných súvislostiach.

Detektívne spravodajstvo je treba chápať ako:

- **Informačný produkt** – produkt znalosti a poznania, ako produkt, ktorý má svoj obsah, formu, aktuálnosť,
- **Proces, cestu od dát a informácií ku znalosti a poznaniu** – proces skladajúci sa z týchto krokov, fáz:
  - **riadenie** spravodajskej činnosti predstavuje identifikáciu informačných potrieb a stanovenie priorít. Ide o vytvorenie a správne definovanie otázok a stanovenie ciest k dosiahnutiu odpovedí.
  - **zber** je cielečné využívanie rôznych informačných zdrojov – rôznych metód súkromnej detektívnej činnosti a iných metód zberu informácií, ako je napr. „rafinéria informácií z otvorených zdrojov“.

- **spravodajská analýza** predstavuje interpretáciu informácií v kontexte informačných potrieb vo vzájomných súvislostiach a vo vzťahu k riešenému problému. Ide o interpretáciu vo vzťahu k odpovedi na položené otázky.
- **distribúcia** spravodajskej znalosti a spravodajského poznania vyžaduje včasné doručenie k užívateľovi, ktorý rozhoduje, a to v ňom využiteľnej podobe.

Detektívne spravodajstvo predstavuje neustále sa opakujúce a na seba nadväzujúce cykly. Hovoríme o spravodajskom cykle, ktorý je tvorený neustále pokračujúcimi a vzájomne na seba nadväzujúcimi spravodajskými procesmi. Medzi jednotlivými spravodajskými procesmi prebieha spravodajské riadenie obsahujúce:

- definovanie potrieb,
- spravodajské plánovanie,
- tvorbu operatívny, taktiky a stratégie spravodajského procesu,
- rešerš a analýzu existujúcich informácií, znalostí a poznania,
- uskutočnenie rozhodnutí o realizácii spravodajského procesu a jeho zámeroch a cieľoch nazývame v spravodajskej terminológii stanovením kolekcie spravodajského zámeru. [8]

3.4.1 Technológie spravodajskej práce

1. Technológie práce s otvorenými informačnými zdrojmi (sekundárnymi), ako je rafinéria informácií z otvorených zdrojov pre získavanie informácií využiteľných bez rizika kompromitácie a potreby legalizácie, vyžaduje tieto kroky:

- zmapovanie činnosti osoby právnickej či fyzickej, udalosti, situácie, okolnosti, javu z hľadiska vzájomných vzťahov a súvislostí (napr. obchodných vzťahov, spoločenských väzieb apod.),
- rýchle získavanie relevantných informácií o záujmovom subjekte, udalosti, skutočnosti, jave, prostredí z otvorených (sekundárnych) zdrojov, ako sú médiá,

- internet a ďalšie verejne dostupné databázy a doplnenie informácií z ďalších komerčných zdrojov,
- rýchle spracovanie všetkých získaných základných informácií formou tematických, kontextových a prehľadových rešerší a využitie týchto informácií pri monitoringu subjektu, udalosti, skutočnosti alebo javu,
  - rozkrytie vzájomných väzieb a súvislostí (väzieb na ďalšie firmy či fyzické osoby, organizácie, inštitúcie apod.) do potrebnej úrovne,
  - získanie ďalších potrebných údajov pre následný postup vyšetrovania, pre rozhodnutie o využití špeciálnych spravodajských postupov, pre plánovanie spravodajského procesu,
  - doplnenie relevantných informácií do diagramu vzťahovej, poprípade vývojovej analýzy a ich názorná prezentácia, vhodná je grafická prezentácia pomocou vzťahovej alebo vývojovej analýzy,
  - využitie získaných znalostí a poznatkov (relevantných informácií) a doposiaľ vykonaných rešerší a analýz pre realizáciu ďalších spravodajských opatrení za využitia primárnych zdrojov informácií (investigatívnych postupov), pokiaľ je to požadované.
2. Technológie práce s primárnymi zdrojmi – ide tu o využitie detektívnych špeciálnych metód a prostriedkov s cieľom kvalifikovaného využívania týchto zdrojov informácií pre investigatívny postup, ktorý nám umožní vyhľadávanie a zhromažďovanie informácií od týchto zdrojov.
3. Technológie analýzy informácií - s využitím i špičkových spravodajských technológií:
- *vypracovanie tematických rešerší* – ich hlavným účelom je rýchle a komplexné zmapovanie „informačného poľa“ okolo osoby, organizácie či udalosti, situácie, javu apod. so zohľadnením dôrazu na určitý charakter či kontext informácií.
  - *vypracovanie kontextovej rešerše* – hlavným účelom je vyhodnotenie, resp. sledovanie informácií o určitej problematike s dôrazom na konkrétny spôsob využitia týchto informácií,

- *vypracovanie prehľadových monitoringov* – hlavným účelom je odkrývať súvislosti skryté vo veľkom množstve jednotlivých informácií a identifikovať signály vytvorené trendami, periodicitami, zhlukmi či absenciou informácií,
- *vypracovanie analýz* – hlavným účelom je interpretácia (pochopenie významu) informácií relevantných k určitému definovanému zámeru a ich názorná prezentácia v kontexte cieľov, kľúčových oblastí a úloh, na ktorých je zámer závislý. Analýzy môžu byť napr.:
  - *situačná analýza* – rozkrytie vzťahov fyzických a právnických osôb, rozkrytie pozície záujmového objektu v určitom projekte,
  - *vývojová analýza* – pozícia záujmového objektu na určitom teritóriu a jej vývoj v čase,
  - *kontextová analýza* – jedná sa o analýzu k určitému problému v jeho vzájomných súvislostiach a vzťahoch,
  - *komplexná analýza* – geografické rozloženie a časový priebeh aktivít záujmového objektu.

4. Technológie (metódy) spracovania informácií na využiteľné znalosti a poznanie

(intelligence, resp. spravodajstva a investigatívy) – spracovanie záverečnej analýzy v zákazníkovo požadovanej forme (texty, grafy, vzťahové, vývojové a priestorové analýzy apod.), ktoré obsahujú relevantné a verifikované informácie (znalosti a poznania) získané prostredníctvom primárnych a sekundárnych zdrojov.

Detektívnym spravodajstvom je naplňovaný obsah:

- **spravodajstva**, tj. ofenzívneho spravodajstva,
- **kontraspravodajstva**, tj. z časti obranného spravodajstva. Kontraspravodajstvo je ale treba chápať ako získavanie a vytváranie znalosti o spravodajskej činnosti konkurencie. Je naplňované celým množstvom ďalších foriem súkromnej detektívnej činnosti, ako napr. pri zaisťovaní personálnej alebo i informačnej bezpečnosti je využívaná detektívna previerka apod. [8]

3.5 Detektívna ochrana

Detektívna ochrana sa odohráva v týchto rovinách:

- detektívna ochrana osôb – bodyguarding,
- detektívna ochrana majetku.

Súkromná detektívna ochrana osôb a majetku sa od služieb ochrany majetku a osôb odlišuje. Hlavný rozdiel spočíva v odlišnosti využívaných metód a prostriedkov. Služby ochrany majetku a osôb vykonávajú činnosť v uniforme a využívajú metódy fyzickej ochrany a technických zabezpečovacích prostriedkov. Súkromná detektívna ochrana osôb a majetku sa odohráva v občianskom odeve a využíva súkromné detektívne metódy a špeciálne bezpečnostné technické prostriedky.

Súkromná detektívna ochrana je formou súkromnej detektívnej činnosti spočívajúcej v súhrne úkonov a opatrení využívajúcich rôznych metód súkromnej detektívnej činnosti, metód kriminalistiky, metód kriminológie, sociológie, psychológie a množstvo forenzných disciplín, metód policajnej praxe, smerujúcich ku kontrole dodržovania žiadúceho stavu. Taktiež slúži k včasnému odhaleniu nebezpečných odchýlok od žiadúceho stavu a súčasne prispievajú k včasnému prijatiu opatrení a nastoleniu bezpečnosti chráneného subjektu.

Jedná sa o priebežné zhromažďovanie informácií o objektoch (osobách, firmách a ich majetku apod.) a to predovšetkým:

- pre potreby personálnej práce,
- pri ochrane proti úniku informácií a dát,
- pri získavaní informácií marketingového charakteru a konkurenčného charakteru.

Detektívnou ochranou sú osobné ochrany osôb – bodyguarding, pokiaľ sú vykonávané s využitím metód a prostriedkov súkromnej detektívnej činnosti a teda vykonávané i skrytým či konšpiratívnym spôsobom.

Klasickým prejavom formy detektívnej ochrany je:

- činnosť hotelových detektívov vrátane reštauračných a zábavných zariadení, kasín apod., činnosť detektívov obchodného domu, obchodov apod.,
- činnosť detektívov v obchode, supermarkete apod.,
- ochranné a obranné doprovody napr. prepravy peňažných hotovostí a cenností, kamiónovej prepravy apod., ktoré sú vykonávané skrytým spôsobom,
- dohľad nad dodržiavaním poriadku na športových a kultúrnych akciách,
- dohľad nad dodržiavaním poriadku a bezpečnosti v peňažných ústavoch, v podnikoch, úradoch, inštitúciách a organizáciách v priestoroch prístupných verejnosti.

V detektívnej ochrane prevláda spravidla individuálna práca súkromného detektíva zameraná na daný objekt. To nevylučuje skutočnosť, že tu pracuje niekoľko bezpečnostných subjektov (napr. pracovníci fyzickej či technickej ochrany), ale môže sa jednať i o prípady, keď je činnosť zaistovaná súbežne i s obecnou políciou či Políciou SR. Pri realizácii súčinnosti a spolupráce pri realizácii súkromného detektívneho dohľadu je treba vždy dbať na zachovanie istej miery utajenia, ktorá na rozdiel od iných bezpečnostných subjektov zachováva detektívovi možnosť pozorovania skutočného obrazu chovania záujmových osôb. [8]

4 JEDNOTLIVÉ METÓDY SÚKROMNEJ DETEKTÍVNEJ ČINNOSTI

Pojem metóda vychádza z gréckeho slova „methodos“ čo znamená cesta k niečomu. Metóda je uvedomelý a cieľavedomý postup; určitým spôsobom usporiadaná činnosť, usporiadanie operácií, pretvárajúcich východiskové danosti istej cieľavedomej činnosti na jej zamýšľaný (čiastočne alebo úplne realizovaný) cieľ . Metóda je poznaný zákon premenený na pravidlo, súbor pravidiel, systém regulatívnych princípov. Výskumom metód sa zaoberá metodológia. S ohľadom na veľký rozsah ľudských aktivít a skúmaných fenoménov sa postupne vytvorily určité systémy metód a ich členenie. Môžeme hovoriť o všeobecných metódach poznania (napríklad analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, abstrakcia, zovšeobecnenie apod.) ktoré sú všeobecnými teoretickými východiskami. Tieto všeobecné východiská nám poskytuje predovšetkým filozofia. Tieto všeobecné metódy tvoria spravidla základ alebo súčasť iných systémov metód v iných odboroch. [3]

Metódou súkromnej detektívnej činnosti rozumieme určitý typový postup smerujúci k naplneniu a realizácii niektorej z foriem súkromnej detektívnej činnosti.

V rámci súkromnej detektívnej činnosti využívame metód:

- kriminalistických,
- forezných disciplín (súdna psychológia, súdna psychiatria, kriminológia, pedagogika, sociológia apod.)
- modifikovaných kriminalistických metód, metód forezných disciplín, metód policajnej práce predovšetkým kriminálnej polície a metód správnej činnosti, a to pre potreby súkromnej detektívnej práce,
- špecifických metód súkromnej detektívnej činnosti [1]

Súkromní detektívi využívajú vo svojej činnosti predovšetkým nasledujúce metódy:

- tvorba a preverovanie detektívnych verzií,
- detektívne vyt'azovanie,

- detektívne monitorovanie (pozorovanie – sledovanie),
- detektívne legendy,
- detektívna kombinácia,
- detektívne informačné preniknutie,
- detektívna dezinformácia,
- detektívna osobná ochrana,
- detektívne osobné pátranie,
- detektívne vyhodnocovanie dokumentov,
- detektívne vyťažovanie databáz, evidencií, registrácií a archívov,
- vedenie a vyhodnocovanie detektívnych evidencií a databáz,
- detektívna obhliadka miesta,
- metóda fyziodetekcie,
- detektívne dokumentovanie [8]

4.1 Tvorba a preverovanie detektívnych verzií

Detektívnou verziou rozumieme začlenenie používaných vyšetrovacích verzií do procesu súkromnej detektívnej činnosti. Podstatou detektívnej verzie je na podklade čiastočných informácií tvorba špecifických hypotéz s cieľom zistiť objektívnu pravdu vo vzťahu k riešenému problému. Ide v podstate o proces poznania a dokazovania objektívnej pravdy – objektívnych informácií. Ide o mnohostranný myšlienkový proces opierajúci sa o množstvo všeobecných metód logiky apod.

Detektívne verzie vychádzajú z rovnakého metodologického základu ako verzie vyšetrovacie. Sú modifikáciou vyšetrovacích verzií a verzií operatívne pátracích na podmienky súkromnej detektívnej činnosti.

Detektívne verzie majú svoje miesto v akejkoľvek súkromnej detektívnej činnosti ako v súvislosti s trestným právom, tak v súvislosti s civilným právom, správnym riadením a s informačnou činnosťou či lobbistickou činnosťou. V podstate sa jedná o to, že na základe

prvotných informácií sú vyvodzované hypotézy o okolnostiach, skutočnostiach, javoch, jednaní a chovaní apod. a tieto hypotézy sú ďalej overované a vyvracané.

V súvislosti s detektívnymi verziami je treba hovoriť o štyroch etapách:

- tvorba detektívnej verzie ako hypotézy,
- previerka detektívnej verzie,
- vylučovanie nepotvrdených detektívnych verzií,
- dokazovanie pravdivosti verzie či stanovenie ďalšieho postupu či vyvodzovanie ďalších hypotéz – detektívnych verzií, a cyklus sa opakuje.

Schéma myslenia formou detektívnych verzií má tri etapy:

1) Prvá etapa:

- zhromažďovanie informácií významných pre proces realizácie súkromnej detektívnej činnosti, a to jednotlivých foriem (pátrania, previerky, rozpracovania, ochrany, spravodajstva).
- všestranná a dôkladná logická analýza každého jednotlivého faktu z hľadiska vzťahu a väzieb k predmetu veci (udalosti, skutočnosti, jednaniu, chovaniu apod.), ktoré sú predmetom naplňovania obsahu niektorej z foriem súkromnej detektívnej činnosti.

2) Druhá etapa:

- všeobecná logická analýza zhromaždených materiálov a informácií z hľadiska ich vzájomných väzieb a vzťahov,
- vymedzenie hypotéz (domnienok), ktoré sú logickým výsledkom informácií tvoriacich základ detektívnej verzie.

3) Tretia etapa:

- vyvodenie dôsledkov, ktoré by mali či nemali existovať v prípade pravdivosti alebo nepravdivosti vytýčených hypotéz, ktoré tvoria základ detektívnej verzie,

- určenie praktických úkonov, opatrení a postupov pre zistenie existencie či neexistencie vyvedených dôsledkov, ktoré by mali či nemali existovať v prípade, že verzia je pravdivá či nepravdivá,
- zhromaždenie výsledkov previerky pravdivosti či nepravdivosti detektívnej verzie, teda informácií o existencii či neexistencii vyvedených dôsledkov.

V prípade, že nebolo dosiahnuté naplnenie obsahu príslušnej formy detektívnej činnosti v jej konkrétnom prípade, cyklus tvorby a vylučovanie detektívnej verzie sa opakuje. [1]

4.2 Detektívne vyt'azovanie

Je to spôsob sociálnej komunikácie. Pre súkromného detektíva vykonávajúceho vyt'azovanie osoby (podozrivého, svedka apod.) je to významný zdroj informácií. Metódu detektívneho vyt'azovania je treba chápať ako rozhovor riadený súkromným detektívom s vyt'azovanou osobou. Túto metódu je potreba považovať za základnú a kľúčovú metódu detektívnej práce, ktorá je pre súkromného detektíva nezastupiteľná. Metóda detektívneho vyt'azovania smerujúca k získaniu informácií, predstavuje zložitý proces, ktorý je určovaný aktívnou činnosťou súkromného detektíva ako subjektu vyt'azovania v sociálnej komunikácii a interakcii s osobou vyt'azovanou ako objektom vyt'azovania.

Ide predovšetkým o tom, aby súkromný detektív poznal a pochopil osobnosť vyt'azovanej osoby, a to ako z hľadiska teórie informácie, tak z psychologických hľadísk a z hľadiska sociálnej komunikácie. [8]

Pre súkromného detektíva vykonávajúceho vyt'azovanie osoby je značne dôležité:

- **získanie si dôvery vyt'azovanej osoby** – to vyžaduje:
  - schopnosť pochopiť mentalitu spojenú s vekom, pohlavím, ale tiež zainteresovanosť vyt'azovanej osoby na záujmovom prípade,
  - schopnosť kvalifikovane odhadnúť osobnostné rysy vyt'azovanej osoby,
  - schopnosť nájsť adekvátny prístup k vyt'azovanej osobe s ohľadom na mentalitu a rysy vyt'azovanej osoby.

– **nadviazanie kontaktu:**

Vytáženie záujmovej osoby je procesom komunikácie medzi súkromným detektívom a ním vytážovanou osobou. Úloha jednotlivých osôb sa v procese komunikácie mení. Monológ vytážovanej osoby je len jednou časťou vytážovania a v procese komunikácie prevažuje dialóg. Kontaktom v procese vytážovania v psychologickom zmysle slova rozumieme takú fázu vytážovania, v ktorej súkromný detektív docieľuje určitý stupeň súladu, súzvuku a ochoty komunikácie s vytážovanou osobou. To je v procese vytážovania najdôležitejšie a tiež najťažšie. Vytážovaná osoba musí získať dojem, že vytážujúci súkromný detektív pochopil jeho stav a že má pre neho porozumenie. Na rozdiel od vyšetrovateľa či pracovníka polície nemá súkromný detektív zákonnú oporu vytážovanú osobu donútiť pri vytážovaní odpovedať. Všetko záleží na umení súkromného detektíva.

– **znalosť odbornej terminológie, slangu apod.:**

Z hľadiska nadviazania kontaktu a úspešnej komunikácie je potrebné viesť vytážovanie v materskom jazyku vytážovanej osoby. To isté platí o nárečí, žargóne, slangu apod. Taktiež dôležitá je znalosť odbornej terminológie vytážovanej osoby. V niektorých prípadoch sa môže dostaviť i určité pohrdanie vytážovanej osoby k súkromnému detektívi, pokiaľ tento oblasť neovláda. Preto je treba, aby sa súkromný detektív pred vytážovaním osoby oboznámil s jej mentalitou a vytážovanie si dopredu pripravil.

– **mať na mysli psychologické hľadiská objektivity informácie získané od vytážovanej osoby súkromným detektívom:**

Spôľahlivosť informácií získaných v procese detektívneho vytážovania možno z psychologického hľadiska posudzovať v závislosti na:

- predmete, ku ktorému sa vzťahuje. Je treba brať do úvahy, že niektoré situácie môžu byť vnímané s vyvolaním silného emocionálneho vzťahu, čo môže niekedy pozitívne, ale inokedy negatívne ovplyvniť proces vnímania a zapamätania,
- tom, ako je vnímajúca osoba na vnímané skutočnosti zainteresovaná,
- podmienkach, za ktorých prebiehalo vnímanie, jedná sa predovšetkým o podmienky viditeľnosti, počuteľnosti, podmienky vnímania inými zmyslovými orgánmi (napr. vôňa, zápach, chlad, teplo apod.),

- vzťahu vytáždenej osoby k vnímaným skutočnostiam,
- osobnosti vnímajúcej osoby – v tejto súvislosti má význam prax, vplyv zvykov, vplyv emócií apod.

Detektívne vytáždzenie by malo prebiehať v troch základných fázach:

1. Úvodná časť vytáždzenia:

V tejto fázi je úlohou súkromného detektíva ako subjektu vytáždzenia bližšie spoznať vytáždzenú osobu, ako objekt vytáždzenia. Jedná sa o to, aby bol nadviazaný kontakt s vytáždzenou osobou. Ide o to, aby si súkromný detektív v procese nezáväzného rozhovoru získal dôveru vytáždzenej osoby. Druhým krokom tejto fázy je nadviazanie kontaktu s vytáždzenou osobou vo vzťahu k budúcej komunikácii, tj. predmetu vytáždzenia.

2. Monologická časť vytáždzenia:

Monologická časť spočíva v súvislom vyrozprávaní udalosti, skutočnosti, javu, chovaní, jednaní apod. vytáždzenou osobou, bez toho aby jej súkromný detektív do toho zasahoval. Monológ je voľnou spontánnou výpoveďou vytáždzenej osoby.

3. Dialogická časť vytáždzenia:

Dialogická časť detektívneho vytáždzenia v podstate spočíva v kladení otázok súkromným detektívom a v odpovediach vytáždzenej osoby. Táto časť sa môže vzťahovať k samotnému predmetu veci, k zisteniu prameňa informácií apod.

Metóda detektívneho vytáždzenia je najfrekventovanejšou metódou súkromnej detektívnej činnosti v každodennej práci súkromného detektíva, preto je kladená väčšia pozornosť na psychologické aspekty tejto metódy. Je treba vychádzať zo skutočnosti, že je veľkým psychologickým problémom zistiť, čo sa dialo a deje v psychike druhého človeka. [8]

4.3 Detektívne monitorovanie (pozorovanie – sledovanie)

Metóda detektívneho pozorovania je ďalšou z veľmi významných a kľúčových metód súkromnej detektívnej činnosti. Jedná sa o veľmi frekventovanú metódu súkromnej detektívnej činnosti, ktorá má pre túto činnosť popri detektívnom vyťažovaní kľúčové postavenie. Môže byť uplatňovaná ako samostatná činnosť súkromného detektíva alebo v rámci metódy detektívneho osobného pátrania, ale predovšetkým v rámci takmer všetkých foriem súkromnej detektívnej činnosti. Metóda detektívneho pozorovania bezprostredne nadväzuje na metódu detektívneho osobného pátrania a s tou sa vlastne vo všeobecnej rovine prelína. V priebehu osobného pátrania vo všeobecnej rovine súkromný detektív uplatňuje taktiež detektívne pozorovanie. Detektívne pozorovanie pri realizácii osobného pátrania v mnohých prípadoch slúži k efektívnemu završeniu uplatnenia metódy osobného pátrania.

Významné je zmieniť sa o metóde detektívneho pozorovania vykonávanej ako vizuálna kontrola záujmovej osoby. Ide o významný postup súkromnej detektívnej činnosti, keď ide o vizuálnu kontrolu záujmového objektu. Táto kontrola môže byť vykonávaná:

- 1.) **otvoreným spôsobom:** staticky (v kľudovej polohe) alebo dynamicky (v pohybe)
- 2.) **skrytým spôsobom:** taktiež staticky alebo dynamicky, pričom záujmovým objektom môže byť:
  - určitá záujmová osoba alebo skupina osôb,
  - určitý priestor, neživé objekty,
  - určitý prebiehajúci skutkový dej.

Cieľom detektívneho pozorovania (vizuálnej kontroly) môže byť:

- zmapovanie denného režimu záujmovej osoby,
- zmapovanie stykov – styková báza,
- zistenie významných informácií o jednaní a chovaní záujmového objektu,
- zistenie a zadokumentovanie konkrétnej činnosti, ktorá bola podstatou objednávky (zákazky, požiadavky) zákazníka,

- zistenie významných informácií o podozrivých záujmových priestoroch (neživých objektoch, ktoré sú v záujme súkromnej detektívnej činnosti).

Fázy detektívneho pozorovania:

- príprava súkromného detektívneho pozorovania (rekognoskácia terénu, v ktorom má byť osoba monitorovaná),
- vlastná realizácia pozorovania, tj. zaistenie utajenia, možnosti bezprostredného kontaktu a kontroly nad jednaním osoby, zaostarovanie dokumentácie,
- zhromaždenie a triedenie poznatkov získaných v priebehu vizuálnej kontroly, spracovanie audio-, video- a fotozáznamov,
- doplnenie neúplných informácií o údaje z iných zdrojov,
- analýza a interpretácia informácií a ich využitie v rámci iných metód a foriem súkromnej detektívnej činnosti,
- spracovanie správy a dokumentácie pre klienta. [8]

4.4 Detektívne legendy

Detektívna legenda je významnou špeciálnou metódou súkromnej detektívnej činnosti, ktorej cieľom je ovplyvniť jednanie a myslenie osôb v záujme detektíva v tom smere, aby bolo možné zistiť, preveriť a podchytiť skutočnosti významné pre vyriešenie rozpracovávanej úlohy. Detektívna legenda je nepravdivé, vymyslené podanie obsahujúce pravdivé prvky, ktoré vychádzajú z objektívne existujúcej situácie, pôsobia na osobu, ktorej je určená a je pre ňu aspoň dočasne nepreveriteľná. Vychádza teda z hlbokej znalosti detektíva o popisovanej situácii, objekte, človeku, pretože musí pôsobiť hodnoverne. Pravdivé prvky musia byť zo strany osoby, proti ktorej legenda smeruje, ľahko overiteľné, prípadne známe. Naopak vymyslené prvky musia byť v danom okamžiku nepreveriteľné alebo veľmi ťažko preveriteľné. Cieľom legendy je zaistiť krytie súkromného detektíva, jeho využívaných metód alebo použitých prostriedkov.

Detektívna legenda musí spĺňať tieto požiadavky:

- **hodnovernosť** – vytvorená legenda musí do tej miery vychádzať z objektívnej reality tak, že u osoby, ktorej je určená, nevznikajú pochybnosti o jej pravdivosti a je ochotná jej veriť,
- **účinnosť** – musí mať schopnosť ovplyvniť jednanie, myslenie a zmýšľanie záujmovej osoby či skupiny záujmových osôb. Vytvorená legenda musí skrývať záruku, že osoba, ktorej je určená, bude prijatým oznámením natoľko ovplyvnená, že bude jednať tak, ako detektív predpokladá, aby tak mohol realizovať postupy potrebné k riešeniu a vyriešeniu prípadu,
- **neprevereiteľnosť** – umelo vytvorené prvky, ktoré sú súčasťou detektívnej legendy musia byť pre príjemcu legendy po istú dobu neprevereiteľné.

V detektívnej praxi je detektívna legenda súčasťou ďalších metód súkromnej detektívnej činnosti. [1]

4.5 Detektívna kombinácia

Detektívnou kombináciou rozumieme podrobne naplánovaný a plánovito realizovaný súbor úloh (opatrení) súkromnej detektívnej činnosti. Tieto opatrenia na seba vzájomne nadväzujú a vzájomne sa podmieňujú s cieľom získať pre daný prípad súkromnej detektívnej činnosti relevantné informácie. Ide o informácie o záujmovom objekte a predmete súkromného detektívneho pôsobenia, získané v rámci rôznych foriem súkromnej detektívnej činnosti, pričom jednotlivé úkony sú realizované s využitím vhodne a účelne zvolených metód súkromnej detektívnej činnosti. Detektívna kombinácia predstavuje akýsi model systémového prístupu k riešeniu problémových okruhov súkromnej detektívnej činnosti. Táto metóda je založená na využití všeobecných, hlavne psychologických metód, a to predovšetkým metódy reflexívnych hier a asertívneho chovania, a v rôznych kombináciách v sebe absorbuje ďalšie metódy súkromnej detektívnej činnosti. [1]

Podstatou detektívnej kombinácie je vyvolanie určitého prostredia a určitej situácie s cieľom vyvolať reakciu záujmového objektu, ktorý je detektívnymi metódami sledovaný

a zaznamenávaný. Detektívna kombinácia popri ďalších všeobecných metódach využíva ako metódy špecifický spôsob modelovania, ktoré medzi metódami vedeckého prístupu ku skúmaniu či riešeniu problému zaujímajú veľmi významné miesto. V procese prípravy a riešenia detektívnej kombinácie zaujímajú významné miesto také všeobecné metódy, ako je metóda indukcie, dedukcie, analýzy, syntézy, analógie apod. Detektívnu kombináciu možno do istej miery považovať za istý spôsob aplikácie reflexných či spravodajských hier a do istej miery i za prípustný stupeň aktivizácie záujmového prostredia či záujmovej osoby. Zjednodušene možno povedať, že detektívna kombinácia spočíva vo vyvolaní situácie, na ktorú očakávame nejakú reakciu, na čo nasleduje zaregistrovanie takýchto reakcií, ich vyhodnotenie a interpretácia vo vzťahu k riešenému problému.

Dobre pripravená a prepracovaná detektívna kombinácia je v rámci súkromnej detektívnej činnosti veľmi efektívnou metódou a preto je tiež táto metóda pomerne často využívaná. Je treba povedať, že metóda detektívnej kombinácie je v praxi skúsených súkromných detektívov v množstve prípadov uplatňovaná inštinktívne, bez toho, aby si súkromný detektív uvedomoval, že tejto metódy využíva. V tomto prípade súkromný detektív vlastne reaguje na vznikajúcu situáciu, ktorá je odozvou jeho predchádzajúcich krokov, a podľa nej volí ďalšie kroky. Ak máme ale hovoriť ako o metóde súkromnej detektívnej činnosti, predpokladá sa jej uvedomelé využívanie, teda jej jednotlivé kroky sú dopredu naplánované, a to vrátane vyvedenia určitých predpokladov (prognóz). V tomto smere má detektívna kombinácia množstvo spoločných znakov s detektívnou verziou a procesom jej overovania či vylučovania. Uvedomelé využívanie tejto komplexnej metódy súkromnej detektívnej činnosti zvyšuje účinnosť jej využitia a tým i celkovú efektívnosť naplňovania príslušnej realizovanej formy súkromnej detektívnej činnosti. Uvedomelé využitie tejto metódy a jej dokonalé prepracovanie a príprava v danom konkrétnom prípade eliminuje nebezpečenstvo chybných krokov.

Jednou zo základných zásad v procese detektívnej kombinácie zohráva zásada rýchlosti a ofenzívnosti. Jej realizácia teda vyžaduje kvalitne premyslieť a pripraviť postup riešenia prípadu a vykonávania vhodných detektívnych opatrení.

Detektívna kombinácia ako zložitý model systémového prístupu k riešeniu zadaného problému vyžaduje vykonanie celého množstva na seba naväzujúcich detektívnych opatrení a úloh. Preto tiež nie je možné kvalitne uskutočniť detektívnu kombináciu bez veľmi kvalitnej a detailnej prípravy, pri ktorej je nutné vychádzať z nasledujúcich doporučení:

- **dôkladne analyzovať situáciu** – je treba kvalifikovane pristúpiť k podrobnej analýze situácie súvisiacej s riešením prípadu a prostredia, v ktorom sa má detektívna kombinácia realizovať. Súkromný detektív musí vyhodnotiť a analyzovať stav doposiaľ získaných informácií k danému prípadu, upresniť si úlohy, ktoré by mali byť splnené v ďalšej etape a akými úkonmi či opatreniami je možné tieto úlohy splniť. Nemožno sa spoliehať iba na myšlienkové kombinácie, ale tam, kde je to možné, je nutné situáciu dokumentovať získaním informácií zo zdrojov, ktoré má detektív k dispozícii.
- **vytýčiť ciele detektívnej kombinácie a zvoliť spôsob jej prevedenia** – cieľ musí byť vždy formulovaný konkrétne a všetky navrhované detektívne opatrenia musia byť volené tak, aby bolo tohto cieľa čo najefektívnejšie dosiahnuté. To, aké detektívne opatrenia a úkony budú realizované, je závislé nielen na cieľi, ale i charaktere osoby v detektívnom záujme, a taktiež i na technických a personálnych možnostiach súkromnej detektívnej kancelárie.
- **plánovito vykonávať detektívne úkony a opatrenia** – je to veľmi dôležitý predpoklad úspešnosti detektívnej kombinácie a do značnej miery i zárukou, že nedôjde k prezradeniu skutočnosti, že činnosť určitých osôb je predmetom záujmu súkromného detektíva. Pre možnosť následnej kontroly efektívnosti vykonaných detektívnych opatrení je vhodné, aby plán bol spracovaný v písomnej podobe prípadne v podobe grafov a algoritmov.
- **stanoviť a zladit' umelé prvky a priebeh detektívnej kombinácie** – umelé prvky sú prvky, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť situáciu a to predovšetkým jednanie a chovanie osôb, ktoré sú objektom detektívneho záujmu. Stanovenie a zladenie umelo vnášaných prvkov do situácie v určitom priestore a čase v rámci detektívnej kombinácie je veľmi dôležité, ale i náročné na odborné znalosti a praktické skúsenosti súkromného detektíva. K úspešnému vykonaniu takýchto opatrení je potrebné predvídať priebeh detektívnej kombinácie už pri spracovávaní kombinácie. Pritom je ale tiež potrebné

brať do úvahy, že ani pri najdokonalejšej príprave umelých prvkov situácie a priebehu detektívnej kombinácie, nie je možné vylúčiť pôsobenie nepredvídateľných javov a preto tiež detektívna kombinácia musí byť pripravovaná s alternatívnymi priebehmi.

- **zaistiť trvalú kontrolu priebehu detektívnej kombinácie** – zmyslom detektívnej kombinácie je zaistiť odozvu osoby detektívneho záujmu na umelo vyvolané podnety. Okrem toho treba brať do úvahy, že iba pri dôslednej realizácii trvalej kontroly priebehu detektívnej kombinácie je možné, aby súkromný detektív pružne reagoval na vzniknuté situácie, na zmeny prebiehajúcich procesov oproti plánu a prognóze a tak mohol voliť a meniť opatrenia a úkony súkromnej detektívnej činnosti.

V praktickej detektívnej činnosti je detektívna kombinácia využívaná predovšetkým v prípadoch, keď je treba:

- riešiť úlohy detektívnej činnosti v úplnej tajnosti, ale vzniknuté podmienky, predovšetkým zainteresovanosť osôb na výsledku vyšetrovania tomu bráni,
- zabrániť dekonšpirácií použitých detektívnych prostriedkov a osôb, ktoré boli v rozpracovávanom prípade zdrojom detektívových informácií,
- prinútiť osoby v detektívnom záujme k činnosti, ktorá by mohla byť zadokumentovaná a napomohla k vyriešeniu riešeného prípadu,
- zakryť skutočný cieľ, ku ktorému smerujú úkony a opatrenia uskutočňované detektívom v rámci objasňovania zadanej úlohy. [8]

4.6 Detektívne informačné preniknutie

Detektívne informačné preniknutie je ďalšia z komplexných metód súkromnej detektívnej činnosti. S ohľadom na skutočnosť, že informačná činnosť je jednou zo základných smerov detektívnej činnosti, je táto metóda jednou z najvýznamnejších. Smeruje k vytvoreniu vhodnej situácie pre dlhodobejšie získavanie záujmových informácií, zo záujmového prostredia a od záujmových osôb, ako i o záujmových osobách, záujmových situáciách a priebehu záujmových dejov. Jedná sa o cieľavedomý prístup k získavaniu cieľovo záujmových informácií. Je treba vychádzať zo skutočnosti, že súkromná detektívna činnosť je komerčnou činnosťou alebo vlastnou činnosťou podnikateľského subjektu, úradu,

inštitúcie či organizácie. Nejedná sa teda o informačnú činnosť štátneho donucovacieho aparátu, a preto tiež nie je možné k informačnému preniknutiu využívať niektorých prístupov nimi používaných. Treba si tiež uvedomiť, že informácie sú tovarom, a to veľmi ceneným tovarom.

Teória a prax policajnej činnosti a činnosti tajných služieb v súvislosti so získavaním informácií rozlišuje:

- informačné zdroje získané na základe ich presvedčenia (na ideovom základe),
- informačné zdroje získané na materiálnom základe (finančná odmena),
- informačné zdroje získané na podklade kompromitujúcich materiálov.

Získavanie informačného zdroja v rámci súkromnej detektívnej činnosti na podklade kompromitujúcich materiálov síce nemožno úplne vylúčiť, ale tento prístup sa nedoporučuje. Súkromný detektív nemá možnosti polície či tajných služieb a taktiež použitie kompromitujúcich materiálov by mohlo byť hodnotené ako vydieranie. Je tiež málo pravdepodobné, že by bol niekto ochotný poskytovať informácie súkromným detektívom zo svojho presvedčenia. Je preto najpravdepodobnejšie získanie informačného zdroja ako platenú službu, teda na materiálnom základe tzn., že osoba bude ochotná stať sa informátorom súkromného detektíva za finančnú odmenu. Informácie sú pre informačný zdroj tovarom a tovarom sú i pre súkromného detektíva. Každá informácia má svoju hodnotu vyjadriteľnú peňažnou hodnotou.

Informačné zdroje môžu byť v rámci súkromnej detektívnej činnosti budované ako:

- **informačné zdroje cielené** – jedná sa o informačné zdroje získavané a vyťažované ku konkrétnej osobe, spravidla iba ku konkrétnemu prípadu súkromnej detektívnej činnosti, napr. konkrétnemu prípadu detektívnej previerky či ku konkrétnemu prípadu detektívneho pátrania a najčastejšie ku konkrétnemu prípadu detektívneho rozpracovania,
- **informačné zdroje pozičné** – jedná sa o informačné zdroje v určitom prostredí (región, podniku, úrade, inštitúcií, organizácií, hoteli, obchodnom dome apod.) Jeho vyťažovanie je vykonávané buď len podľa potreby, alebo pravidelne, a to s ohľadom na

charakter detektívnej zákazky či operatívnu detektívnu situáciu. Pozičné informačné zdroje sú systematicky vyťažované spravidla v rámci realizácie detektívneho dohľadu. Svoje plné opodstatnenie majú tieto informačné zdroje v rámci komerčného spravodajstva.

Požiadavky na informačné zdroje:

- **vhodnosť** – vhodnosť informačného zdroja (osoby poskytujúce informácie súkromnému detektívi) je daná možnosťami prístupu k záujmovým informáciám,
- **schopnosť** – schopnosť informačného zdroja (typu na informačný zdroj) je daná psychickými vlastnosťami, schopnosťami a zručnosťami získavať konšpiratívnym spôsobom záujmové informácie,
- **spoľahlivosť** – spoľahlivosť informačného zdroja (ľudského informačného zdroja) spočíva v psychických charakterových vlastnostiach osoby poskytujúcej informácie. Spoľahlivosť informačného zdroja v sebe kumuluje:
  - pravidelnosť informácií
  - pravdivosť informácií
  - objektivita informácií
  - dôveryhodnosť osoby [1]

V rámci metódy informačného preniknutia je možné informačný zdroj deliť v podstate dvoma spôsobmi:

- a) informačný zdroj je získaný alebo už existuje a je infiltrovaný do záujmového prostredia či k záujmovej osobe,
- b) informačný zdroj je vytipovaný zo záujmového prostredia či okolia záujmovej osoby a získavaný z tohto prostredia.

Metódu detektívneho preniknutia je treba považovať za veľmi obtiažnu a náročnú na profesionalitu súkromného detektíva. Pre proces získavania ľudského informačného zdroja a následne v procese jeho kontroly sú využívané ďalšie metódy súkromnej detektívnej

činnosti. Ide hlavne o metódu detektívnej kombinácie, metódu detektívneho pozorovania, všeobecné metódy modelovania apod. [8]

4.7 Detektívna dezinformácia

Detektívna dezinformácia predstavuje metódu súkromnej detektívnej činnosti slúžiacu k infiltrácií účelovo formulovanej a zámerne infiltrovanej nepravdivej správy do záujmového prostredia súkromnej detektívnej činnosti. Táto zámerná infiltrácia nepravdivej správy sleduje určitý konkrétny cieľ, ktorý je determinovaný potrebami súkromnej detektívnej činnosti. Je treba taktiež konštatovať, že detektívna dezinformácia je na hranici medzi metódou a formou súkromnej detektívnej činnosti, no bude sa pravdepodobne jednať skôr o metódu, pretože detektívna dezinformácia nie je cieľom detektívnej činnosti, ale prostriedkom k dosiahnutiu cieľa.

Dezinformácia všeobecne znamená prienik nepravdivej správy. Detektívna dezinformácia je jednou z najvýznamnejších metód súkromnej detektívnej činnosti. Pri použití detektívnej dezinformácie je treba postupovať obozretne. Použitie metódy detektívnej dezinformácie je nutné dôkladne zvážiť i z hľadiska, či nedôjde k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu, napr. šírenie poplašnej správy apod. V rámci súkromnej detektívnej činnosti nadobúda na význame s postupne sa rozvíjajúcim komerčným spravodajstvom. V rámci bežnej detektívnej činnosti pripadá do úvahy predovšetkým s realizáciou komplexnej metódy detektívneho informačného preniknutia a v niektorých prípadoch realizácie detektívneho rozpracovania apod. Metóda detektívnej dezinformácie má množstvo spoločných znakov s metódou detektívnej legendy, ale je na vyššom stupni, detektívna legenda je jednou z metód, ktorú detektívna dezinformácia využíva. Rovnako ako u detektívnej legendy je treba, aby časť dezinformujúcej správy bola pravdivá a tvorila základ detektívnej dezinformácie. Táto pravdivá časť dezinformácie a od nej sa odvíjajúca detektívna legenda tvoria základ detektívnej dezinformácie a sleduje určitý cieľ. Má za úlohu urobiť detektívnu dezinformáciu ako celok vierohodnú pre objekt, ktorý je v záujme súkromnej detektívnej činnosti. Pokiaľ by detektívna dezinformácia nebudila dojem

vierohodnosti, bola by bezcenná a jej infiltrácia k záujmovému objektu súkromnej detektívnej činnosti by bola nemožná, prípadne by priniesla opačný výsledok, než aký je sledovaný.

O detektívnej dezinformácií hovoríme ako o komplexnej metóde, pretože k realizácií tejto metódy je využívaných ďalších metód súkromnej detektívnej činnosti. Ide predovšetkým o už spomenutú metódu detektívnej legendy a taktiež o metódu detektívneho informačného preniknutia, ktorá slúži k vytvoreniu nosiča dezinformácie infiltrovaného do záujmového prostredia detektívnej činnosti. V tejto súvislosti sa hovorí o vplyvovej agentúre a v rámci súkromnej detektívnej činnosti o vplyvových informátoroch – dezinformátoroch, ktorí môžu infiltráciu dezinformácie vykonávať vedomo či nevedomo. Najideálnejší pre infiltráciu detektívnej dezinformácie je informátor, ktorý bol získaný ako informátor pre získavanie informácií, pričom sa o ňom súkromný detektív presvedčil, že tzv. dubluje (pracuje na dve strany), nedáva to však najavo a využíva takéhoto informátora ako dezinformátora.

Detektívna dezinformácia prebieha v niekoľkých fázach:

- uvedomenie si zámeru sledovaného dezinformáciou,
- formulovanie (plánovanie) detektívnej dezinformácie,
- vytipovanie dezinformačných nosičov a informačných zdrojov,
- plán prebiehu realizácie detektívnej dezinformácie,
- vlastná realizácia detektívnej dezinformácie,
- preniknutie nosičom dezinformácie a informačného zdroja do záujmového prostredia, ktoré je cieľovým objektom dezinformácie,
- predanie dezinformačných správ nosičovi dezinformácie,
- infiltrácia dezorientačnej správy do záujmového prostredia,
- získavanie spätnej väzby,
- vyhodnotenie účinnosti infiltrovanej dezinformácie,

- analýza informácií,
- interpretácia informácií,
- plán korekcie detektívnej dezinformácie,
- korekcia priebehu detektívnej dezinformácie a cyklus pokračuje opakovaním jednotlivých fáz. [1]

4.8 Detektívna osobná ochrana

Metóda osobnej ochrany – bodyguard spočíva v zaistení bezpečnosti (života, zdravia, osobnej dôstojnosti, neobťažovania, majetku osoby apod.) osôb. Jedná sa o špecifickú metódu detektívnej činnosti, ktorá je na rozhraní s ochranou majetku a osôb, tj. fyzickou ochranou či strážnou službou. Hranica medzi obyčajnou ochranou osôb a detektívnou metódou spočíva v navýšení informačného toku o možných rizikových situáciách, ktoré vyplývajú z informačných tokov získavaných súkromnou detektívnou činnosťou. Pokiaľ ide iba o bezpečnostný doprovod osoby, ide o metódu ochrany osôb a majetku. Akonáhle sa súkromný detektív začne zaoberať prostredníctvom rôznych detektívnych metód zhromažďovaním informácií slúžiacich k rozkrytiu možných nebezpečenstiev, ide o detektívnu ochranu osôb, ktorá je komplexnejšia a určite oveľa účinnejšia. Osobnú ochranu osôb – bodyguard chápeme z hľadiska foriem ako súčasť detektívneho dohľadu, potom osobnú ochranu chápeme ako metódu. Ako komplexnú metódu ju chápeme preto, že v rámci nej sú využívané ďalšie metódy súkromnej detektívnej činnosti, a to metóda pozorovania, metóda vyťažovania apod. [8]

Prax a od nej odvodená teória osobnej ochrany – bodyguard rozlišuje nasledujúce spôsoby osobnej ochrany:

- 1. osobná ochrana s predchádzajúcou prípravou** – pre výkon osobnej ochrany vykonávanej súkromnou detektívnou službou s predchádzajúcou prípravou je potrebné sa predovšetkým zaoberať:
  - osobnosťou chránenej osoby,
  - trasou pohybu či miestom pobytu,

- operatívnu bezpečnostnou situáciou na trase presunu alebo miestom pobytu chránenej osoby,
- vozidlom presunu osoby z hľadiska výhod a nevýhod a z hľadiska bezpečnosti a ochrany bezpečnosti osoby.

2. osobná ochrana bez predchádzajúcej prípravy – pre osobnú ochranu osoby, ak je ju nutné zaisťovať bez predchádzajúcej prípravy, je potrebné si aspoň na začiatku urýchlene zisťovať a v priebehu doplňovať:

- informácie o chránenej osobe a hlavne dôvodoch, ktoré ju viedli k objednaníu osobnej ochrany u súkromnej detektívnej agentúry,
- rámcový program chránenej osoby po dobu, kedy jej bude poskytovaná ochrana, u dlhodobých ochrán aspoň s určitým predstihom,
- riziká nebezpečia napadnutia chránenej osoby a rámcové dôvody, ktoré by k napadnutiu mohli viesť.

Na výkon osobnej ochrany chránených osôb je treba zaraďovať súkromných detektívov k tomuto účelu vyškolených a vycvičených. Ak vykonáva osobnú ochranu viac súkromných detektívov – osobných ochrancov, je treba, aby bol určený zodpovedný vedúci, pri väčších a dlhodobejších akciách vedúci zmien osobnej ochrany, popr. i vedúci celej akcie.

Taktika činnosti osobnej ochrany osôb:

- taktika sektorového delenia priestoru – jedná sa o prípady tzv. kruhovej ochrany pri súčasnosti dvoch a viac osobných strážcov.
- taktika pásmovej ochrany – jej použitie možno doporučiť v prípadoch pohybu chránenej osoby nebezpečným priestorom. V podstate sa jedná o organizovanú tímovú prácu.
- taktika pozorovania a vnímania – je základnou a podstatnou súčasťou detektívnej ochrany osôb. Súvisí s tým správny výber miesta osobného ochranca, z ktorého činnosť zaisťuje.

- taktika naslúchania – spočíva v tom, že je treba vnímať zvuky, hluky, zvlášť tie, ktoré sa vymykajú bežnej situácií.
- taktika anticipácie činnosti okolia – táto taktika znamená predvídanie útoku na podklade vonkajších znakov. Súkromný detektív zaisťujúci osobnú ochranu chránenej osoby musí anticipovať:
  - prostredie a terén, v ktorom sa pohybujú,
  - činnosť osôb v prostredí pobytu či pohybu chránenej osoby,
  - zmeny, ku ktorým v prostredí dochádza.
- taktika improvizácie – osobnú ochranu chránenej osoby nemožno do každého detailu naplánovať a vyžaduje to teda značný stupeň improvizácie.
- taktika pohybu – taktike pohybu musí súkromný detektív zaisťujúci ochranu venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska zníženia rizík napadnutia je veľmi dôležité správne voliť rýchlosť, rytmus a smer pohybu.
- taktika krytia a skrývania – hľadanie krytov a úkrytov patrí k prvoradým úlohám osobného ochrancu. Pokiaľ je to s ohľadom na situáciu možné, mali by byť kryty a úkryty pre vznik mimoriadnej situácie v priebehu sledovania dopredu vytipované.
- taktika súhry s partnermi a taktika čelenia útoku – tieto taktiky súvisia s pohybom v reálnej situácií. Súhrn úkonov, medzi ktorými je nutná súhra, musí mať osobný strážca nacvičené a zažité, je treba aby v tomto smere boli u osobných ochrancov vycvičené dynamické stereotypy.

U osobnej ochrany zabezpečovanej súkromnými detektívmi – osobnými ochrancami je činnosť realizovaná na komerčnom základe a teda i počet ochrancov bude závisieť na finančných možnostiach osoby objednávajúcej osobnú ochranu a stupni rizika, ktoré potencionálne chránenej osobe hrozí (vzhľadom k predchádzajúcemu vyšetrovaniu, či ide o osobu všeobecne známu apod.). Preto je potrebné, aby zodpovedný pracovník súkromnej detektívnej agentúry, ktorý zákazku zjednáva, podrobne všetky tieto otázky zvážil a aby ho zoznámil s možnosťami, ktoré pri osobnej ochrane sú. [4]

4.9 Detektívne osobné pátranie

Detektívne osobné pátranie je treba chápať ako sústavnú činnosť súkromného detektíva realizovanú v jeho každodennej činnosti. Jedná sa o najčastejšie používanú komplexnú metódu súkromnej detektívnej činnosti. V jej rámci súkromný detektív priamo a bezprostredne používa akékoľvek detektívne prostriedky, spôsoby a postupy za účelom získania informácií, informácií o dôkazoch, veciach a podozreniach, ktoré by v budúcnosti mohli slúžiť ako dôkazy apod. Ide teda o jeden zo spôsobov využívaných súkromnými detektívmi v naplňovaní obsahu jednotlivých foriem súkromnej detektívnej činnosti. Ak pri konkrétnej realizácii určitej formy súkromnej detektívnej činnosti ide o naplňovanie konkrétnej zákazky, detektívnym osobným pátraním môže súkromný detektív súbežne získavať informácie pre niekoľko prípadov, a to i realizovaných rozličnými formami súkromnej detektívnej činnosti. Okrem toho si súkromný detektív sústavne aktualizuje znalosti o detektívnej operatívnej situácii a získava informácie, ktoré môžu byť pre neho prínosom i v budúcnosti.

Detektívne pátranie plní špecifickú funkciu v rámci realizácie súkromnej detektívnej činnosti. Detektívnemu osobnému pátraniu rovnako ako každému systému prislúcha určitá množina prvkov, ktorými sú jednotlivé ďalšie metódy súkromnej detektívnej činnosti, a to vrátane metód kombinovaných, prostriedky, pomocné sily apod., ktorých integráciou sú nové vlastnosti, ktoré jednotlivé prvky, z ktorých sa systém skladá, samy o sebe nemajú.

Súkromný detektív pri detektívnom osobnom pátraní využíva predovšetkým nasledujúce metódy súkromnej detektívnej činnosti:

- detektívne pozorovanie,
- detektívne vyťažovanie,
- detektívne vyťažovanie a vyhodnocovanie dokumentov z evidencií, registrácií, archívov apod.
- kriminalistické metódy vyhodnocovania stôp apod.

U detektívneho osobného pátrania hovoríme o súhrnnej metóde súkromnej detektívnej činnosti preto, že táto metóda obsahuje prvky ďalších metód súkromnej detektívnej činnosti. Ak sú ostatné jednotlivé a súhrnné metódy charakteristické plánovitou prípravou a realizáciou, potom pre detektívne osobné pátranie je charakteristické prelínanie prvkov ďalších metód súkromnej detektívnej činnosti súbežne, ako rýchle využitie a menenie prístupov podľa momentálne vzniknutej situácie, a to i s ohľadom na celkovú detektívnu operatívnu situáciu v priestore, v ktorom sa súkromný detektív pri detektívnom osobnom pátraní pohybuje.

Detektívne osobné pátranie využíva súkromný detektív predovšetkým k dosiahnutiu nasledujúcich cieľov:

- k získaniu informácií a k aktualizácií operatívnej situácie, k prehĺbeniu a doplneniu osobnej a miestnej znalosti,
- k získaniu prvotných informácií pre rozhodovanie v procese prípravy a realizácie ďalších metód súkromnej detektívnej činnosti,
- k získaniu spätnej väzby prípravy a realizácie krokov, úkonov a opatrení súkromnej detektívnej činnosti,
- k priamemu naplňovaniu jednotlivých foriem súkromnej detektívnej činnosti, v jej jednotlivých konkrétnych prípadoch. [4]

Ide o metódu, ktorá je nepochybne permanentne a každodenne súkromným detektívom využívaná a preto je najrozšírenejšou činnosťou. [8]

4.10 Detektívne vyhodnocovanie dokumentov

Metóda detektívneho vyhodnocovania dokumentov je v rámci súkromnej detektívnej činnosti jednou z významných metód. Písomné dokumenty sú významnými nositeľmi informácií, v množstve prípadov môžu v ďalšom procese poslúžiť ako dôkazy.

K vyhodnocovaniu dokumentov môže dochádzať z hľadiska:

1.) ich obsahu, keď pôjde o dokumenty získané:

Pôjde spravidla o zisťovanie skutočností majúcich vzťah k určitej osobe, k určitej udalosti či skutočnosti, k zisteniu istých vzťahov a stavov. Môže sa jednať o tzv. „živé“ dokumenty, alebo o uložené dokumenty, prípadne i archiválie.

2.) podľa ich formy:

- listinné dôkazové prostriedky,
- dokumenty preukazujúce totožnosť, stav apod.,
- ostatné spisové materiály,
- listy a podobné písomnosti,
- technické dokumentácie,
- protokoly osvedčujúce úradne skúmanú skutočnosť, osobu.

3.) z hľadiska ich pravosti:

Posúdenie z hľadiska pravosti vykoná súkromný detektív iba zbežne, ku konečnému verdiktu sa obráti na súdneho znalca.

4.) z hľadiska ich vzťahu k určitej osobe:

I tu pôjde spravidla o to, že súkromný detektív zaistí istý dokument a porovnávací materiál a požiada súdneho znalca o vykonanie príslušnej expertízy či bol dokument napísaný určitou osobou, na určitom písacom stroji či tlačiarni, ale môže sa taktiež jednať o daktyloskopickú expertízu s cieľom určiť, či osoba s dokumentom prišla či neprišla do kontaktu apod. [4]

Každý dokument je treba posudzovať z hľadiska ich:

a) informačnej hodnoty:

- objemu informácií v dokumente obsiahnutých,
- obsahu informácií a ich vzťahu k záujmovej osobe, udalosti apod.,
- objektivity informácií apod.,
- aktuálnosti informácií.

b) dôkazovej hodnoty:

- majú schopnosť sa stať procesnou cestou dôkazmi,
- nemajú schopnosť byť použité ako prípadný dôkaz (majú schopnosť iba taktickú).

Dokumenty sú v súkromnej detektívnej činnosti veľmi významné predovšetkým z hľadiska, že môžu v ďalších etapách činnosti poslúžiť ako listinné dôkazy. Preto je treba tiež dokladať ich pravosť a pôvod. [8]

4.11 Detektívne vytváranie databáz, evidencií, registrácií a archívov

Databázy, evidencie a registrácie sú veľmi významným zdrojom informácií, bez ktorých sa súkromná detektívna činnosť nemôže zaobiť. Veľmi zložitá je však otázka legality vstupu súkromného detektíva do takýchto evidencií a registrácií. Z tohoto pohľadu je treba evidencie a registrácie členiť na:

- **verejne prístupné**, do ktorých má prístup každý občan, spravidla po zaplatení príslušného správneho poplatku (kolku). I tak tu nie je spravidla pre súkromného detektíva situácia jednoduchá, lebo i pri zaplatení príslušného správneho poplatku je vydávaná len čiastočná informácia, ktorá pre prácu súkromného detektíva nie je dostačujúca. Preto sa v týchto prípadoch snaží nadviazať osobné kontakty a vytvoriť istý stupeň informačného zdroja.
- **neverejné**:
  - ***slúžiace len pre internú potrebu*** (napr. súkromné katalógy zbierok),
  - ***dôverné*** – slúžiace len pre určité účely a pre určitý okruh osôb majúcich do uvedených registrácií a evidencií prístup (napr. finančné výkazy),
  - ***utajovaného charakteru*** – vstup akejkoľvek nepovolanej osoby do týchto evidencií je nelegálny a podľa charakteru evidencie a stupňa utajenia sa takáto osoba môže dopustiť trestnej činnosti proti štátnemu, služobnému či hospodárskemu tajomstvu

Práve celý systém týchto evidencií a registrácií je pre detektívnu činnosť veľmi významným zdrojom informácií. V každom prípade by sa súkromný detektív nemal usilovať o získanie informácií, ktoré majú charakter utajovaných skutočností, lebo

v opačnom prípade naplňuje skutkovú podstatu trestného činu a vystavuje sa trestnému stíhaniu.

V súčasnej dobe je veľmi významným zdrojom informácií i vo vzťahu k evidenciám a registráciám internet. Z internetu je možné získať mnoho cenných informácií, ako o podnikateľských aktivitách alebo o fyzických osobách alebo o odcudzených vozidlách a ďalšie významné informácie. [8]

4.12 Vedenie a vyhodnocovanie detektívnych evidencií a databáz

S ohľadom na skutočnosť, že súkromná detektívna činnosť je charakteristická svojou prácou s informáciami, javí sa účelné budovanie istého okruhu detektívnych evidencií, registrácií a databáz. Ako budú vyzerat', bude v značnej miere závislé od stupňa rozvoja súkromnej detektívnej činnosti u nás. V žiadnom prípade nie je zmyslom súkromnej detektívnej činnosti budovať si evidencie, registrácie a databázy za každú cenu. Budovanie takýchto informačných databáňk bude samozrejme závislé od samotných potrieb súkromnej detektívnej činnosti, teda nesmie byť pre súkromné detektívne služby záťažou, ale prostriedkom k zvyšovaniu efektívnosti súkromnej detektívnej práce. Detektívne databázy je možné viesť iba v súlade so zákonom č. 101/2000 Zb. o ochrane osobných údajov. [8]

S ohľadom na obsahový rozsah i formu budovaných súkromných detektívnych registrácií, databáz, evidencií a archívov je ich možné deliť na:

- databázy, archívy, registrácie a evidencie budované samostatným súkromným detektívom,
- databázy, archívy, registrácie a evidencie budované v rámci súkromných detektívnych agentúr,
- databázy, archívy, registrácie a evidencie budované v rámci rôznych združení súkromných detektívnych agentúr.

Evidencie, registrácie, databázy a archívy možno z hľadiska povinnosti budovania členiť na:

- **povinné** – vyplývajúce pre súkromnú detektívnu činnosť zo zákona napr.:
  - evidencia zákazok,
  - evidencia zákrokov,
  - evidencia písomností apod.
- **účelové** – slúžiace práve k zvyšovaniu efektívnosti súkromnej detektívnej činnosti. [1]

4.13 Detektívna obhliadka miesta

Detektívna obhliadka miesta je súkromnou detektívnou metódou s veľmi širokým zameraním. Môžeme v tejto súvislosti hovoriť o rekognoskácii terénu, ale tiež o kriminalistickom zaistení miesta trestného činu a kriminalistickej obhliadke miesta trestného činu či iného protiprávneho jednanja.

Detektívna obhliadka miesta môže teda súkromnému detektívovi slúžiť predovšetkým k:

- *rekognoskácii miesta, v ktorom bude prebiehať realizácia niektorých ďalších metód súkromnej detektívnej činnosti* – ide o obhliadku slúžiacu pre potreby plánovania a prípravy realizácie opatrení súkromnej detektívnej činnosti v určitom priestore,
- *vyhľadaniu a zaisteniu stôp a iných nosičov dôkazových prostriedkov, resp. stôp a predmetov, ktoré by v ďalšej fáze činnosti mohli byť súdom či správnym orgánom použité ako dôkazy.*

V týchto prípadoch je veľmi dôležitou podmienkou obhliadky miesta povinnosť súkromného detektíva rešpektovať prioritu orgánov činných v trestnom riadení. Súkromný detektív teda nesmie svojou činnosťou narušovať prácu orgánov činných v trestnom riadení, na mieste trestného činu nesmie znehodnotiť miesto činu a stôp

- *vlastnej priamej realizácii súkromnej detektívnej činnosti* napríklad pri pátraní po osobách a veciach.

Pri realizácii metódy detektívnej obhliadky miesta je treba rešpektovať a uplatňovať základné zásady:

- 1) ***zásada cieľavedomosti*** – obhliadku miesta vykonávame s určitým zameraním a tomu sa podrobujú tiež naše postupy, jednotlivé úkony a kroky celkového postupu. Zásada cieľavedomosti slúži predovšetkým k poriadnemu zaisteniu obhliadky miesta a k dosiahnutiu sledovaného cieľa. Ciele obhliadky potom determinujú použitie vhodných metód.
- 2) ***zásada postupnosti*** – obhliadku miesta je treba vykonávať postupne po sebe tak, aby došlo k dôkladnej obhliadke celého miesta, ktoré je predmetom záujmu, aby nedošlo k vynechaniu žiadnej jeho časti. Preto u väčších miest dochádza k rozdeleniu do sektorov a k postupnej podrobnej obhliadke týchto sektorov a ich častí. Je nutné stanoviť východzí bod, z ktorého obhliadka vychádza a ďalej postupuje. Treba sa vyvarovať chaotickému preskakovaniu z jedného bodu na druhý. Ide však i o postupnosť využitia jednotlivých všeobecných metód a metód súvisiacich odvetví (kriminalistických apod.).
- 3) ***zásada komplexnosti*** – z hľadiska tejto zásady je treba k detektívnej obhliadke miesta využiť všetkých všeobecných metód a metód ďalších súvisiacich odvetví. Ďalej z hľadiska komplexnosti nepostačí napr. stopy vyhľadať, ale je ich treba dokumentovať a zaistiť. Zásada komplexnosti tiež znamená obhliadku celého miesta, nevynechať žiadne možné úkryty a podobne. Pozornosť musí byť venovaná každej zmene, každému detailu. Ide o to, využiť pri obhliadke miesta také metódy, ktoré umožňujú poznávanie všetkých záujmových skutočností a vzájomných súvislostí medzi nimi, súvisiacich s preverovanou udalosťou, odrážaných v situácií, stave či vlastnostiach obhliadnutých objektov.
- 4) ***zásada včasnosti*** – pri obhliadke miesta zohráva významnú úlohu časové hľadisko. Skúmaním časových vzťahov medzi zmenami elementov štruktúry je treba, aby súkromný detektív predovšetkým stanovil:
  - začiatok udalosti,
  - časové intervaly, v ktorých prebiehali alebo sa opakovali jednotlivé prvky, deje či udalosti,
  - časy, v ktorých došlo k najzávažnejším prvkom udalosti,
  - postupnosť jednotlivých prvkov udalosti,

- koniec udalosti,
- časový úsek od skončenia udalosti do doby jej zistenia,
- aké ďalšie činnosti, udalosti apod. na mieste prebiehali od doby skončenia záujmovej udalosti do doby detektívnej obhliadky miesta.

Pri detektívnej obhliadke miesta využíva súkromný detektív predovšetkým:

- všeobecné metódy: pozorovanie, popisovanie, porovnávanie, meranie, vypočítavanie, experimentovanie, analýzu a syntézu, modelovanie apod.
- kriminalistické metódy: protokolovanie obhliadky, kriminalistická fotografia, rôzne druhy kriminalistických postupov zaistenia stôp a rôzne druhy kriminalistických expertíznych postupov. [4]

Túto súkromnú detektívnu obhliadku miesta nemožno zamieňať s ustanovením §113 a 114 trestného poriadku, ktoré pojednávajú o ohliadke miesta, veci či prehliadke tela v zmysle procesného úkonu orgánov činných v trestnom riadení. V prípade, že sa súkromný detektív k takémuto činu náhodne dostane, je jeho povinnosťou zdržať sa akýchkoľvek úkonov. Je vhodné, aby splnil svoju občiansku povinnosť a vec oznámil príslušnému policajnému orgánu. [8]

4.14 Metóda fyziodetekcie

Fyziodetekčná metóda je novo sa presadzujúcim prvkom v súkromnej detektívnej činnosti a to s ohľadom na požiadavky klientov, predovšetkým organizácií, ktorí sa mylne domnievajú, že dosiahnu v sledovaných prípadoch rýchleho, lacného a preukázateľného výsledku riešenia a že tým odstránia všetky ostatné detektívne metódy. Taktiež sa domnievajú, že ide o jasný dôkaz viny či neviny u dotazovanej osoby. Zabúdajú však, že táto metóda je veľmi odborne a organizačne zložitá na prípravu a taktiež, že reakcie dotazovaného sú determinované stavom zdravia a k posúdeniu tohto komplexu je nutné zaistiť vysoko kvalifikovaných odborníkov, a to ako zo strany lekárov, psychológov, tak zo strany súkromných detektívov. Tým je ovplyvnená i výsledná cena fyziodetekčného vyšetrenia.

Fyziodetekčné vyšetrenie je založené na princípe emocionálnych zmien vyvolaných reakciami na položené kritické (diferentné) otázky, tj. otázkami spojenými s určitými prežitkami a zážitkami uloženými v pamäti. Odozva priebehu psychických reakcií sa odráža na perifériu organizmu v hodnotách, ktoré možno exaktne merať uvedenými prístrojmi. Je nutné, aby meranie a vyhodnocovanie parametrov vykonával lekár alebo odborne zaškolený psychológ, ktorí sú oboznámení s vyhodnocovaním prístrojových ukazovateľov (EKG, EEG apod.). Prípravu otázok a interpretáciu výsledkov musí ale vykonávať súkromný detektív, ktorý pozná problematiku prípadu a má znalosti kriminalistiky, kriminológie a psychológie delikventov.

- **polygrafické vyšetrenie** (detektor lži) – polygraf sleduje odraz psychických reakcií na perifériu organizmu: EKG, EEG, tepová frekvencia, dychová frekvencia, galvanická reakcia, teplota tela.
- **analýza hlasu** – sleduje odraz priebehu psychickej reakcie na zmenách v oblasti hlasiviek. Pre detektívnu a spravodajskú činnosť je vhodný hlavne pre to, že tento postup je možné použiť bez vedomia osoby a stačí iba na skrytý kvalitný magnetofón nahráť riadený rozhovor s vyťažovanou osobou.
- **termovízia ako prostriedok fyziodetekcie** – sleduje odraz priebehu psychickej reakcie na zmene teploty tela, taktiež termovíziu je možné použiť skrytým spôsobom.
- **aktivaciometer** – ide o veľmi zaujímavý prístroj k psychickej i somatickej diagnostike. Aktivaciometer nachádza efektívne uplatnenie predovšetkým v pracovnej psychológii, personalistike, riadení ľudských zdrojov, klinickej medicíne, športovom lekárstve apod. Prístroj je ale využiteľný i pre fyziodetekčné vyšetrenie. [8]

4.15 Detektívne dokumentovanie

Detektívne dokumentovanie je metóda súkromnej detektívnej činnosti, ktorej cieľom je súkromnou detektívnou činnosťou získané informácie zachovať, sprístupniť (podávať ich v zrozumiteľnej podobe) a umožniť klientovi využiť ich pre ním plánované postupy v rôznych i súdnych kauzách V procese detektívneho dokumentovania súkromný detektív

využije množstvo kriminalistických taktických i technických metod a taktiež ďalších všeobecných metod.

Detektívne dokumentovanie môžeme členiť z rozličných hľadísk:

1.) z hľadiska použitých foriem a metod:

Detektívne dokumentovanie sa líši od všeobecného pojatia dokumentácie pri používaní rôznych metod. Príkladom je použitie dokumentácie pri sledovaní, kde je mimo objektu tiež potrebné dokumentovať miesto, čas a dej, pri pátraní je nutné dokumentovať, či pátranie zachytáva výsledky, ktoré oprávňujú k ďalšiemu postupu. Zvlášť významné a náročné je dokumentovanie u formy detektívneho vyšetrovania, kde je treba, aby dokumentácia nadobudla charakter informácií o dôkazoch či dôkazov.

2.) z hľadiska použitých prostriedkov:

a) písomná dokumentácia:

Zaobstaranie fotokópií rôznych dokumentov, nových písomností (napr. čestné prehlásenia), znalecké posudky apod. Je vhodné, aby dokumenty boli vždy úradne overené.

b) fotodokumentácia:

Fotodokumentácia udalosti, javov, kriminalistických stôp, činnosti osôb, archiválií apod. Jedná sa o dokumentovanie významných skutočností a javov v podobe fotografií. Pre ďalšie využitie je potrebné, aby k fotografiám bola vykonaná legenda s údajmi o dátume, čase, mieste zhotovenia, vysvetlení, čo fotografia zachytáva apod. U dôležitej fotodokumentácii je vhodné uviesť svedkov udalosti či javu a svedkov vlastného vykonania fotodokumentácie. V tomto smere je vhodné fotodokumentáciu doplniť čestnými prehláseniami svedkov.

c) audio dokumentácia:

Jedná sa o zhotovenie zvukových záznamov na audio média (magnetofónové pásky, CD, DVD nosiče). Z hľadiska ďalšieho využitia je vhodné obsah záznamu, aspoň najvýznamnejších skutočností spracovať i do formy písomnej, pretože je v praxi overené, že hlavne nové nosiče sú schopné uchovať záznam len po dobu cca 5 rokov na rozdiel od magnetofónovej pásky, ktorá ani po tridsiatich rokoch nestráca svoju audiozáznamovú hodnotu.

d) video- či filmová dokumentácia:

Jedná sa o dokumentovanie významných skutočností predovšetkým dejového charakteru na filmové či video médiá. Predovšetkým u detektívnej dokumentácie bez nadväznosti na iné formy detektívnej činnosti môže ísť o spracovanie rôznych filmových či video zozrihov významných udalostí, skutočností. Taktiež sa doporučuje spracovať písomné legendy a písomné popisy natočených skutočností, udalostí a dejov a doplniť ich čestnými prehláseniami svedkov udalosti či deja. Videozáznam je používaný hlavne tam, kde svetelné podmienky nie sú vhodné pre fotodokumentáciu. Je známe, že rozlišovacia schopnosť i týchto záznamov je vyššia.

e) vecná dokumentácia:

Ide o zaistenie predmetov či zhotovenie sadrových odliatkov trasologických stôp, snímanie daktyloskopických stôp apod. pre potreby dokazovania v súdnych kauzách či v správnych riadeniach. V týchto prípadoch je nutné vždy zaistiť súbežne písomnú dokumentáciu a fotodokumentáciu a v dôležitých prípadoch i úradne overiť.

Narozdiel od dokumentácie vyhotovovanej orgánmi činnými v trestnom riadení, ktorá je pomerne jednoduchá a je daná kriminalistickou metodikou a zásadami trestného riadenia, si detektívne dokumentovanie vyžaduje značnú vynaliezavosť, aby v procesnom riadení bolo možné tieto dokumentácie previesť do podoby súdnych dôkazov. [8]

5 TECHNOLOGIE VYUŽÍVANÉ PRI VÝKONE SÚKROMNEJ DETEKTÍVNEJ ČINNOSTI

K tomu, aby súkromný detektív mohol úspešne realizovať súkromnú detektívnu činnosť, musí disponovať rôznorodými a obsiahlymi znalosťami a skúsenosťami. K ich získaniu musí využívať všetky možné zdroje:

- rozsiahle teoretické vedomosti,
- osobné, životné a profesné skúsenosti,
- psychologické znalosti a skúsenosti,
- sprostredkované skúsenosti zachytené v literatúre a iných informačných zdrojoch apod.

Práca súkromného detektíva vyžaduje všestrannú vzdelanosť a celkovú kultúrnosť. Je treba, aby mal základnú predstavu o hlavných odvetviach spoločenskej praxe, hlboké znalosti spoločenských vied, ale predovšetkým špeciálne znalosti nutné pre výkon súkromnej detektívnej činnosti opierajúce sa o súkromnú detektívnu a kriminalistickú prax – znalosti potrebné pre výkon kriminalistickej a súkromne detektívnej profesie. Tieto teoretické odborné spôsobilosti súkromného detektíva bezprostredne súvisia s technológiami, ktoré vo svojej činnosti súkromný detektív musí používať. Ide predovšetkým o nasledujúce technológie:

1. Klasické súkromne detektívne technológie:

- Jednotlivé formy, metódy a prostriedky súkromnej detektívnej činnosti,
- Právo: občianske a rodinné právo, trestné právo, správne právo apod.,
- Kriminológia,
  - kriminologický prístup a význam kriminológie pre súkromného detektíva,
  - analýza stavu, štruktúry a dynamiky protiprávných jednaní,
  - podmienky a príčiny protiprávných jednaní,
  - osobnosť páchatel'a – kriminológia osobnosti atď.,

- Psychológia,
  - všeobecná psychológia,
  - psychologické aspekty samotnej osobnosti súkromného detektíva,
  - psychologické aspekty personálnej práce v súkromnej detektívnej kancelárii, pracovného prostredia a hygieny duševnej práce súkromného detektíva,
  - psychologické aspekty pracovných postupov súkromného detektíva (psychologické aspekty uplatňovania foriem a metód súkromnej detektívnej činnosti),
  - kriminálna psychológia a psychológia násila,
- Logika,
- Etika súkromnej detektívnej práce,

2. Kriminelistické a súdnoznalecké technológie:

- Fyzika,
- Chémia,
- Základy fotografovania a audio – videotechniky,
- Základná orientácia v súdno znaleckých disciplínach,

3. Informačné a komunikačné technológie:

- Základy teórie informatiky a informácií,
  - základné pojmy teórie informácií,
  - požiadavky na kvalitu informácií,
  - informačný proces a spracovanie informácií,
  - rafinéria informácií z otvorených zdrojov,
  - investigatívna analýza apod.,
- Základy z oblasti kybernetiky,
- Práca s počítačom a využitie softwarových produktov,

- Teória riadenia (managementu),
  - podstata a obsah spoločenského riadenia,
  - zákonitosti, princípy a metódy riadenia,
  - cyklus riadenia a jeho fázy,
  - úloha informácie v systéme riadenia apod.

4. Komerčno (podnikateľsko) spravodajské technológie:

- Klasická spravodajská práca – formy, metódy a prostriedky spravodajskej činnosti,
- Ekonómia a ekonomika,

5. Lobbyistické technológie:

- Pedagogika,
- Sociológia,
- Aseratívne metódy sociálnej komunikácie.[5]

6 ANALYTICKÉ VYHODNOCOVANIE INFORMÁCIÍ

Súkromná detektívna činnosť je najmä práca s informáciami, teda jej cieľom je záujmové informácie:

- systematicky vyhľadať a získať,
- zhromaždiť a triediť,
- analyzovať,
- premeniť na relevantné informácie – znalosti,
- využiť a poskytnúť v prospech a v záujme klienta (zadávateľa súkromnej detektívnej zákazky), vrátane dodržania zásad legalizácie získaných relevantných informácií. [5]

6.1 Relevantné informácie

Informácie sú začiatkom rozhodovacieho procesu. Kvalita informácií je dôležitá, ale oveľa dôležitejšie je to, ako sa informácie analyzujú a následne využijú. Podstatné je si uvedomiť rozdiel medzi informáciou a znalosťou určenou pre rozhodovanie.

Informácie sú fakty (dáta) - čísla, štatistiky, rozptýlené fragmenty dát o ľuďoch a firmách a ich aktivitách, ktoré by mohli byť predmetom záujmu, popis niečoho, čo sa stalo alebo čo existuje. Informácie často vytvárajú pocit, že o niečom vypovedajú, ale v skutočnosti tomu tak nebýva. Nemôžeme spraviť dobré rozhodnutie na základe informácií, nezávisle na tom, ako sú presné alebo vyčerpávajúce.

Znalosti sú súborom informácií, ktoré boli prefiltrované, vydestilované a analyzované, ktoré boli pretvorené na niečo, podľa čoho možno jednať. [12]

Pre riešenie problémov je treba nazhromaždiť a následne utriediť a vybrať informácie relevantné ku skúmanej problematike. K úspešnému získaniu relevantných informácií musíme vyriešiť predovšetkým tieto dve otázky:

- kde informácie získať, tzn. kde sa nachádzajú a kto je ich nositeľom,
- ako informácie získať.

Vodítkom pri získavaní relevantných informácií je vo väčšine prípadov to, k čomu sa majú informácie vzťahovať. Relevantné informácie najčastejšie získavame od:

- osôb, ktorých sa týka skúmaná problematika, taktiež od osôb, ktoré môžu mať potrebnú znalosť situácie, ktorú analyzujeme,
- z dokumentácie – smernice, plány, fotografie, videozáznamy, audiozáznamy apod.
- z otvorených zdrojov – tlač, rozhlas, TV, internet apod. [8]

Ak sme už zistili, kde sa nami požadované informácie môžu nachádzať, je potrebné, aby sme rozhodli, akým spôsobom túto informáciu získame. Spôsoby získavania informácií v súkromnej detektívnej činnosti sú rôzne, závisia od typu riešeného prípadu a od metód, ktoré budú použité. Môže ísť o vyhľadávanie informácií v dokumentácií, o vyťažovanie osôb, sledovanie osôb, kedy môžu byť vyhotovené taktiež fotografie, videozáznamy, audiozáznamy apod.

6.2 Fázy analýzy

Proces, v ktorom sa informácie premieňajú na znalosti potrebné pre konkrétne rozhodnutie nazývame *analýza*. Analýza ako technika a metóda slúžiaca k získaniu relevantných poznatkov o danej problematike je používaná v množstve ľudských odborov a nie je doménou len komerčnej bezpečnostnej oblasti.

Analýza je metóda poznania, pričom postupným rozčleňovaním celku na jednotlivé časti a ich následným štúdiom a štúdiom vzájomných vzťahov sa snažíme o pochopenie daného javu. Zjednodušene sa jedná o poznávaciu metódu, pri ktorej postupujeme od všeobecného ku konkrétnemu. Len vďaka podrobnej analýze je možné formulovať i niekoľko alternatív riešenia daného problému.

Vykonáva sa v 4 základných krokoch:

- popis a interpretácia informácií,
- logická úvaha,
- formulácia hypotéz,

- prijatie a hodnotenie záverov.

1. Popis a interpretácia informácií:

V priebehu prvej fázy – fázy zberu informácií je zhromaždených množstvo jednotlivých faktov a často sa jedná skutočne o veľké objemy dát v rôznych formátoch a z rôznych zdrojov. Základnou úlohou analýzy je porozumenie (interpretácia) významu všetkých zhromaždených informácií. Interpretácia informácií spočíva v ich intelektuálnom spracovaní, na základe ktorého sa extrahujú dôležité entity (ľudia, organizácie, veci, miesta, udalosti, atď.) a ich väzby reprezentujúce zmysel obsahu informácií. Aby analytik dokázal význam všetkých zhromaždených informácií zistiť, je nutné aby si ich najskôr dal všetky dohromady v nejakej organizovanej a prehľadnej podobe. Človeku tento prvý krok veľmi uľahčuje použitie metodiky resp. nástrojov, ktoré umožňujú informácie prevádzať do vizuálnej podoby. S konkrétnou metodikou potom súvisí i väzba na využívanie konkrétnych nástrojov a na spôsob ich aplikácie na vyťažovanie konkrétnych informačných zdrojov. Hlavné dôvody vyplývajú z požiadaviek na:

- rozmanité spôsoby vyhľadávania a kategorizácie dát,
- jednoduché prenášanie vyhladaných informácií do nadväzujúcich analytických a prezentačných aplikácií,
- vytváranie a zdieľanie znalostí predstavujúcich výsledky intelektuálneho spracovania informácií.

Metódy záverečných analýz

- ide o spracovanie informácií v rôznej forme, texty, schémy, diagramy, grafy, rešerše, monitoringy apod.

Schémy:

- *komoditné schémy* - ilustrujú toky peňazí apod. Na základe nich možno ukázať vzťahy medzi subjektmi a pochopiť spôsob vykonávania ich aktivít,
- *kauzálné schémy* - znázorňujú nadväznosť udalostí a môžu odhaliť vzťahy medzi nimi,

- *postupové schémy* - znázorňujú priebeh procesov, resp. poradie udalostí, vedúcich k určitému výsledku alebo stavu, pokiaľ musí byť vykonaná jedna alebo viac činností, ako môže činnosť iná,
- *sieťové schémy* - umožňujú identifikovať hlavné a zvláštne charakteristiky veľkého množstva rovnakého typu udalostí napr. telefónne hovory.

K základnému utriedeniu informácií sa najlepšie hodia vzťahové schémy resp. vzťahová analýza. Vytvorenie prehľadnej vzťahovej schémy však nemusí byť jednoduchá záležitosť – hlavne pokiaľ sa v informáciách vyskytuje mnoho rôznych entít (osôb, organizácií, predmetov, miest, atď.).

Diagramy – informácie sú zobrazené vo forme diagramov, ktoré možno vytvárať ako ručne tak i automaticky. Prvkami diagramu sú:

- objekty – osoby, miesta, organizácie apod.,
- väzby – súvislosti medzi dvoma objektmi diagramu napr. schôdzka, vzťah, prevod peňazí,
- ďalšie prvky – atribúty objektov i väzieb (napr. dátum narodenia), časové osy, anotácie, legendy a hodnotenie užívateľa, prvky pozadia diagramu (mapy, pôdorysy) atď.

Diagram môže zobrazovať súvislosti medzi objektmi, tok dát, priebeh jednotlivých udalostí v čase alebo kombináciu uvedených hľadísk. Diagramy možno komfortne prehliadať a tlačiť v množstve rôznych usporiadaní.

Grafy – niekedy najmä kvôli prehľadnosti je vhodné pripojiť k textom a rôznym tabuľkám s číselnými údajmi grafy, ktoré môžu byť rôznych typov (stĺpcové, spojnicové, čiarové, koláčové apod.)

2. *Logická úvaha*

Cieľom logickej úvahy je tvorba a formulácia hypotéz. Logická úvaha sa odohráva v rámci logickej konštrukcie, ktorú tvorí:

tvrdenie - zoznam výrokov tvorený predpokladmi (premisami) a z nich vyvodzovanými závermi,

logika – spôsob spojení medzi premisami a závermi v rámci tvrdení.

Existujú dva typy logiky:

Deduktívna logika - usudzovanie o jednotlivom zo všeobecného. Tvrdenie sa odvíja od všeobecných podmienok ku špecifickým okolnostiam. Záver musí vychádzať z premís. Ak sú premisy pravdivé, musí byť pravdivý i záver. Dedukcia teda nezahŕňa žiadne riziko.

Induktívna logika - Usudzovanie o všeobecnom z jednotlivého. Tvrdenie o celku sa odvíja od tvrdenia o jeho častiach. I keď jednotlivé premisy sú pravdivé, nie je žiadna záruka, že záver je tiež pravdivý. Indukcia teda vždy zahŕňa určitú mieru rizika.

3. Formulácia hypotéz

- Hypotéza sa vytvára za jediným účelom: potvrdenie alebo vyvrátenie. K tomu môže dôjsť buď na základe starostlivého skúmania existujúcich informácií, alebo na základe zhromaždených doplňujúcich informácií (návrat do fázy zberu).

4. Formulácia záverov

Výsledok analýzy môže mať nasledujúce podoby:

Alternatívne hypotézy - pokiaľ s prijatou mierou rizika nemožno žiadnu hypotézu potvrdiť. Každá alternatívna hypotéza by mala byť doložená odhadom jej pravdepodobnosti a súborom otázok, ktorých zodpovedanie by mohlo viesť k jej potvrdeniu či vyvráteniu.

Záver – hypotéza, ktorá bola s akceptovanou mierou rizika potvrdená a na základe ktorej možno vykonať konkrétne rozhodnutie.

Predpoved' - špekulatívny súd o tom, aké alternatívne scenáre vývoja situácie a s akou pravdepodobnosťou môžu nastať.

Odhad - predpovedané, viac či menej približné určenie výsledku alebo informácia, ktorá je využiteľná.

Na analýzu nadväzuje fáza distribúcie, ktorá je vyvrcholením celého cyklu. Zmyslom distribúcie je pretvoriť znalosti získané pri analýze do podoby umožňujúcej koncovému užívateľovi využiť túto znalosť ku konkrétnemu rozhodnutiu.

Výsledok analýzy bude vždy kompromisom medzi nákladmi, kvalitou a požadovanou rýchlosťou spracovania. Z hľadiska zadania resp. očakávania výsledkov analýzy je preto nutné si uvedomiť, že je možné voliť súčasné splnenie vždy iba dvoch z nasledujúcich troch atribútov výsledku:

lacno - kvalitný a rýchly výsledok je vždy drahý

rýchlo - kvalitný a lacný výsledok nemožno získať rýchlo

kvalitne - lacný a rýchly výsledok nikdy nie je kvalitný [12]

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

7 SÚKROMNÁ DETEKTÍVNA ČINNOSŤ V PRAXI

Prácu súkromného detektíva mnohí vnímajú hlavne podľa hrdinov rôznych kníh, filmov a seriálov. Takmer vždy sú v prestojení a niekoho sledujú, sedia v baroch, pijú drinky a fajčia. Realita je iná, i keď o zaujímavé situácie taktiež nie je nuda. Kvalitne pracujúci súkromný detektív musí byť hlavne nenápadný a diskretný. Medzi detektívami a klientami musí byť absolútna dôvera, pretože ľudia im zdôverujú citlivé veci, poznajú ich návyky. To sú zneužiteľné informácie, preto osoby pracujúce v tejto oblasti musia byť absolútne spoľahlivé, diskretné a dobre vyškolené aj v psychológii. Sú to odborníci na rôzne oblasti kriminality, aj na ekonomickú trestnú činnosť, spolupracujú so súdnymi znalcami, tlmočníkmi, najrôznejšími expertmi z rôznych oblastí.

Detektívi dnes podnikajú v medzere, ktorú poskytuje štát tým, že nedokáže reagovať na potreby občanov včas. Tí chcú rýchle a kvalitné služby a tie sa im niekedy od štátnej polície nedostávajú, pretože prípadov majú tak veľa, že to nemôžu všetko obsiahnuť k spokojnosti ľudí. Na rozdiel od štátnej polície, majú súkromní detektívi pri práci niekoľko výhod. Policajt je štátny zamestnanec a môže robiť v podstate iba to, čo je dovolené zákonom. Detektív má voľnejšie ruky a robí aj to, čo nie je zákonom zakázané. Taktiež sa môžu sústrediť iba na jeden prípad a venovať sa mu naplno a s väčšou energiou, teda i výsledky sú často krát efektívnejšie a rýchlejšie. Veľa krát sú ľudia k detektívom otvorenejší ako k policajtom. Ide o prípady vykradnutého bytu, znásilnenia, lúpežného prepadnutia apod., kedy sa obeť častokrát hanbia ísť vypovedať na políciu a obrátiť sa radšej na súkromného detektíva. Stáva sa, že kontaktujú i políciu i súkromných detektívov, ktorí potom spolu spolupracujú. Samozrejme ako všade i tu je to o osobných vzťahoch a bývalých kontaktoch. Žiaľ, zákon o poskytovaní služieb v oblasti súkromnej bezpečnosti nedáva možnosť nahliadnuť detektívom do evidencií štátnej polície, čo je škoda, pretože obe strany bojujú proti zločinu.

Zákon súkromným detektívom umožňuje zisťovať skutočnosti, ktoré môžu slúžiť ako dôkazný prostriedok pred súdom. Avšak využitie fotografií a videozáznamov je pri súdnom dokazovaní problematické, pretože musia dodržiavať zákony o ochrane osobných údajov a ochrane osobnosti, takže už nemôžu pri súde použiť ako dôkaz videozáznam,

audionahrávku, fotografiu. Dokonca ju legálne ani nemôžu urobiť, pretože podľa nového zákona môže byť človek odfotený, nafilmovaný, alebo nahraný na audiozáznam len s jeho súhlasom, inak sú dôkazy pred súdom bezcenné. Pri práci môže súkromný detektív využívať bežnú techniku ako telefón, vysielacu či ďalekohľad. Ale nevyhýba sa ani skrytej kamere, gombíkovému fotoaparátu či dohľadávačke odposluchovej techniky – teda hľadaniu tzv. ploštíc.

Práca súkromného detektíva začína tým, že zistí, čo klient chce detektívnou službou dosiahnuť. Po analýze jeho požiadaviek mu navrhne riešenie, často krát aj efektívnejšie a lacnejšie, ako si predstavoval. Napokon sa spíše zmluva. Po zaplatení preddavku začnú detektívi pracovať. Najbližšie stretnutie prebehne až po získaní nových poznatkov, alebo definitívnych dôkazov. Po úspešnom splnení úlohy detektív odovzdá klientovi záverečnú správu s dôkazovým materiálom, ktorý je použiteľný pred súdom.

Spektrum činností súkromného detektíva je široké, na nasledujúcich stranách som sa zamerala na tri veľmi často využívané činnosti v práci súkromného detektíva.

Detektívne sledovanie

Veľa ľudí sa domnieva, že práve sledovanie je hlavnou pracovnou náplňou činnosti súkromných detektívnych agentúr. Na počiatku rozvoja týchto služieb tomu naozaj tak bolo, no v súčasnosti je spektrum ich činnosti oveľa bohatšie a širšie.

Sledovanie je činnosť náročná, v podstate sú to hodiny a hodiny čakania a pozorovania, detektívi musia byť vyzbrojení poriadnou dávkou trpezlivosti. Jednoznačná taktika sledovania neexistuje, prípad od prípadu je iný. Treba vychádzať z toho, čo je potrebné zistiť od sledovania daného objektu a samozrejme záleží aj od prostredia kde sa sledovanie robí. Súkromní detektívi nepoužívajú žiadne prestroje, agentúry si naopak vyberajú na spoluprácu osoby, ktorí pôsobia navonok nenápadne. Vhodné je dostať sa pod určitou legendou čo najbližšie k danému objektu napr. ako turista fotografujúci pamätihodnosti. Detektív nesmie vyvolať podozrenie, preto by nikdy nemal pracovať sám, vhodné je aby sa ľudia neustále menili.

Veľkú úlohu tu zohráva cena, no neexistuje jednotná taxa, cena závisí od veľkého počtu premenných. Finančné možnosti klienta, ktorý si súkromného detektíva najíma, rozhodujú koľko bude práca na konkrétnom prípade trvať. Dôležité je i či je potrebné fotozáznam, videozáznam, sledovanie pešo, autom, koľko ľudí sa na akcii bude zúčastňovať, či sa bude pracovať v noci, cez víkendy apod. Klienti sú taktiež rôzni. Sú solventnejší, pre ktorých nie je problém dať sledovať svoje deti pri ich voľno časových aktivitách, no častokrát i obyčajní a jednoduchí ľudia, ktorí už nevedia na koho sa majú obrátiť. Ceny za služby sú potom taktiež individuálne a prispôsobujú sa prípadu a taktiež klientovi.

V súvislosti so sledovaním sa najčastejšie na súkromnú detektívnu agentúru obracia jeden z manželov s podozrením, že jeho polovička je mu neverná. Táto oblasť je obzvlášť pikantná a citlivá zároveň. Je veľa prípadov, že i keď sa nevera dokáže a podozrenia sa ukážu byť pravdivé, klient v tom okamihu nechce uveriť, pretože na to nie je celkom dobre pripravený. Veľakrát však takéto sledovanie môže urýchliť rozvodové alebo majetkové konanie alebo naopak znížiť príp. vylúčiť akékoľvek ďalšie podozrievanie.

K štandardným činnostiam patrí aj sledovanie osoby v uzavretom priestore. Ide tu o prípady, keď má firma podozrenie, že ju okrádajú jej zamestnanci alebo napr. spolupracujú s konkurenciou. Nasadením detektíva pod legendou zamestnanca do záujmového prostredia, v súčasnosti s využitím príslušnej špeciálnej audio a videotechniky, dokumentujú činnosť zamestnancov.

Detektívne previerky

Detektívna kancelária robí častokrát prácu podobnú činnosti personálnej agentúry, kedy detektív pracuje pre firmy, ktoré si dávajú preveriť uchádzačov o zamestnanie. Na rozdiel od personalistov, ktorí poznajú iba kariérnu minulosť adepta, vie detektív zistiť aj to, čo robí vo voľnom čase a tým sú eliminované bezpečnostné riziká spojené s obsadzovaním dôležitých pracovných postov vo firme klienta nespoľahlivými osobami.

Taktiež ide o previerku zamestnancov a ich konania smerujúceho k poškodeniu firmy prezradzáním obchodného tajomstva, poškodenia dobrého mena firmy, a iných konaní, ktoré sú potrebné pre kvalifikované rozhodovanie v oblasti personálnej politiky firmy.

Ďalšími typickými príkladmi v rámci detektívnej previerky sú napr.:

- preverenie vierohodnosti klienta pri kúpe nehnuteľnosti (byt, dom), alebo pri uzatváraní akéhokoľvek iného zmluvného vzťahu,
- preverovanie podozrenia z leasingových, úverových alebo poisťných podvodov,
- preverenie obchodných partnerov a klientov s využitím prvkov personálnej a priemyselnej bezpečnosti, predovšetkým zisťovanie majetkových pomerov, podnikateľských aktivít, povesti v mieste bydliska alebo v sídle spoločnosti, povest' v zamestnaní alebo v podnikateľských kruhoch, solventnosť, záväzky a pohľadávky apod.

Budúcnosť tejto činnosti by mohla byť napr. i v preverovaní budúcich manželov, kedy by si rodiny dávali o sebe navzájom zisťovať, aké sú skutočné majetkové pomery budúceho zaťa či nevesty, s kým sa stýka a akú má minulosť. Je to oblasť nepochybne zaujímavá, i keď cena takýchto informácií nebude určite najnižšia.

Detektívne pátranie

Súkromné detektívne agentúry plnia v rámci pátrania najčastejšie zákazky pátrania po nezvestných osobách, osobách na pohybe, po maloletých, mladistvých a ich stykoch, po osobách, ktoré sa vyhýbajú plneniu povinností, po odcudzených veciach. Využívajú všetky dostupné možnosti vrátane spravodajských informácií, všetkých prístupných evidencií a v neposlednom rade i osobné kontakty a skryté šetrenie v prostredí alebo na mieste.

Zákon umožňuje detektívnym agentúram pátrať po veciach súvisiacich s vymáhaním pohľadávky. Zistené informácie môžu významnou mierou napomôcť k splateniu pohľadávky resp. k dohode o splácaní. Ide o celý komplex informácií o osobe, vzťahoch, majetkových pomeroch, podnikateľských zámeroch a iných relevantných skutočnostiach

k osobe dlžníka. No veľakrát otázkou zostáva, aká je úspešnosť vymožitelnosti pohľadávky. Dlžníka sa podarí nájsť, no častokrát sa zistí, že nevlastní nič, pretože majetok prepísal na niekoho iného. Detektívne agentúry nemajú oprávnenie pohľadávku od dlžníka vymáhať. Veriteľ si vymáhanie svojej pohľadávky môže uplatniť len súdnou cestou.

Nemožno taktiež zabúdať, že policajné a súkromné pátranie sú dve rôzne veci, súkromní detektívi nemôžu zasahovať polícii do jej právomocí a na druhej strane sú viazaní diskretnosťou voči klientovi. Oprávnenie umožňuje detektívom pátrať len na území Slovenskej republiky. V zahraničí nie sú krytí zákonom, preto je tam ich činnosť postavená skôr na miestnej znalosti a osobných kontaktoch.

Taxa za vypátranie závisí od rôznych aspektov. Ako dlho pátranie trvá, koľko ľudí bolo na akciu použitých apod. Je tiež potrebné prirátat' ešte všetky ostatné náklady súvisiace s výkonom práce (stravovanie, ubytovanie, náklady na benzín, techniku...), teda častokrát je výsledná cena naozaj vysoká.

Na Slovensku v súčasnosti vlastní licenciю na súkromnú detektívnu kanceláriu niekoľko desiatok subjektov, ale reálne a naozaj zodpovedne a poctivo ju robí len zopár firiem. Súkromnú detektívnu službu môže na Slovensku prevádzkovať iba osoba s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa v odbore právo alebo bezpečnostné služby, prípadne s iným druhom vysokoškolského vzdelania, avšak so špecializovaným policajným vzdelaním a desaťročnou praxou v ozbrojených zboroch a ktorá úspešne vykonala kvalifikačnú skúšku. Zákon umožňuje prevádzkovať tieto služby aj osobám s prvým stupňom vysokoškolského vzdelania, avšak za splnenia stanovených podmienok a absolvovania kvalifikačnej skúšky pred komisiou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

ZÁVER

Súhrn foriem a metód súkromnej detektívnej činnosti a v podstate všetkých súkromných bezpečnostných profesií nepochybne patrí do celospoločenského systému boja s kriminalitou. Formy a metódy súkromnej detektívnej činnosti sú v podstate postupy bezpečnostnej činnosti obvyklé v činnosti pracovníkov kriminálnej polície, ale aplikované na vlastné administratívno právne postavenie. Treba zdôrazniť, že súkromné detektívne služby vykonávajú svoju činnosť ako komerčnú – zárobkovú činnosť, čiže za účelom dosiahnutia zisku. Súkromná detektívna služba nepoužíva žiadne zvláštne oprávnenia, opiera sa o práva a povinnosti právnických a fyzických osôb.

Cieľom súkromných detektívnych agentúr je poskytované služby zdokonaľovať úmerne narastajúcej kriminalite a robiť všetko pre to, aby boli klienti so službami spokojní a mali pocit bezpečia a klľudu. Súkromné detektívne služby sa tak stávajú významným prvkom verejnej kontroly, posilovania právnych istôt občanov, posilovania zákonnosti, pretože poskytujú možnosť voľby, možnosť súbežného zaist'ovania oprávnených bezpečnostných zájmov občanov i organizácií - fyzických i právnických osôb.

Diplomová práca podáva čitateľovi vo všeobecnej rovine bližší obraz na súkromnú detektívnu činnosť a súhrn jednotlivých foriem a metód, ktoré sú v súčasnosti v rámci tejto činnosti využívané. Je samozrejmé, že v práci uvedené formy a metódy sa budú postupne zdokonaľovať a budúcnosť prinesie nepochybne vznik nových. Diplomová práca tvorí v podstate teoretickú príručku a návod, teda ukazuje smery a postupy činnosti. Súkromná detektívna činnosť je veľmi variabilná a tvorivá a preto na ňu nemožno poskytnúť nejakú šablónu. Každý riešený prípad je iný, vyžaduje si využitie iných foriem, metód, prostriedkov a predovšetkým kreativitu súkromného detektíva. Podstata úspechu v tomto podnikaní je v kvalitných ľuďoch, dobrých výsledkoch, spokojnom klientovi a diskretnosti.

Bude mojím potešením ak diplomová práca prinesie nové a zaujímavé poznatky ako osobám zainteresovaným do tejto problematiky, tak i študentom a širokej verejnosti.

CONCLUSION

Complex of forms and methods of private investigative services and of all private security services belongs without doubt to all-society systems with fight against criminality. Forms and methods of private investigative services are ways of security activity, which are usual in criminal police, but they are applying on their own administrative-legal position. It is necessary to emphasize, that private investigative services are performing like commercial activity, so with purpose of reaching gain. Private investigative services aren't using special rights, they lean on laws and duties of citizens.

Aim of private investigative agencies is developing their services and doing everything for satisfied clients and their feeling of safety and rest. Private investigative services become an important component of public control, strengthen of legal security of citizens and strengthen of law, because they affording chance of choice and chance of parallel securing citizens and organisations.

Diploma thesis gives reader general look on private investigative services, forms and methods, which are using on the present. It is for sure, that in my thesis introduced forms and methods will develop and of course the future will bring a lot of new pieces of knowledge.

Diploma thesis is basically teoretical guide and direction, so shows ways of this activity. Private investigative services are very variable and creative, so isn't possible to do some template of it. Every case is another and needs other forms, methods and devices and especially creative private detective. Success of this activity is in quality people, good end, satisfied clients and secrecy.

It will be my pleasure, if diploma thesis shows new and interesting knowledges concerned people, students and general public.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

- [1] BRABEC, František a kolektiv. *Bezpečnost pro firmu, úřad, občana*. Praha: Public History, 2001. ISBN 80-86445-04-06.
- [2] BRABEC, František. Komerční zpravodajství – významná součást soukromé detektivní činnosti při ochraně ekonomických zájmů. *Computerworld* [online]. 2000, č. 24 [cit. 2008-05-20]. Dostupný z WWW:
< <http://archiv.computerworld.cz> >.
- [3] BRABEC, František. *Managment detektivní činnosti, část III., Formy, metody a prostředky soukromé detektivní činnosti*, skripta, Univerzita Pardubice, 2007.
- [4] BRABEC, František a kolektiv. *Soukromé detektivní služby*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 1995. ISBN 80-85858-16-9.
- [5] BRABEC, František. *Soukromá detektivní činnost*, skripta, Univerzita Pardubice, 2007.
- [6] DÖMEOVÁ, Annamária . Prax detektívov je iná ako vo filme. *Národná Obroda* [online]. 2005 [cit. 2008-04-15].
Dostupný z WWW: <<http://www.obroda.sk/clanok/22556/Prax-detektivov-je-ina-ako-vo-filme/>>.
- [7] JASLOVSKÝ, Marián. Súkromní detektívi na slovenský spôsob. *SME*. 29.7.2007, Dostupný z WWW: <<http://www.sme.sk/c/3498384/Sukromni-detektivni-na-slovensky-sposob.html>>.
- [8] KAMENÍK, J., BRABEC, F., *Komerční bezpečnost: Soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostných agentur*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-309-6
- [9] LOZORIŠÁK, Štefan. Súkromní detektívi sú stále pomerne dobre utajení pred občanmi. *Korzár*. 15.10.2004, Dostupný z WWW:<<http://www.cassovia.sk/korzar/archiv/clanok.php3?sub=15.10.2004/3475VI>>.
- [10] MACEK, P., NOVÁK, F., *Privátní bezpečnostní služby*. 1. vyd. Praha: POLICE HISTORY, 2005. ISBN 80-86477-23-1.

- [11] SBS-ky sa od 1. januára riadia novým zákonom. *Korzár* [online]. 2006 [cit. 2008-04-16]. Dostupný z WWW:
<<http://www.cassovia.sk/korzar/clanok.php3?sub=5.1.2006/63469K>>.
- [12] VEJLUPEK, Tomáš. *Zpravodajská analýza informací z komerčních informačních zdrojů*. [online]. 2002 [cit. 2008-08-14]. Dostupný z WWW:
<<http://www.inforum.cz/archiv/inforum2002/prednaska6.htm>>.